Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН · 13 октябрь 1971 йил, чоршанба · № 237 (15.107) · Баҳоси 2 тийин.

ЙИҒИМ-ТЕРИМНИНГ ЭНГ МАСЪУЛИЯТЛИ ДАВРИ БОШЛАНДИ. СУРЪАТНИ ПАСАЙТИРИШ АСЛО МУМКИН ЭМАС. КУЗНИНГ ЕҒИНГАРЧИЛИКЛАРИ ЯҚИНЛАШИБ ҚОЛДИ. ҲАВОНИНГ АВЗОЙИ БУЗИЛА БОШЛАДИ. АГАР ЕҒИНГАРЧИЛИК БОШЛАНСА ЙИҒИМ-ТЕРИМ ИШИ МУРАККАБЛАШАДИ, ПАХТА ТАЙЕРЛАШДА АНЧА МУШКУЛЛИКЛАР ТУҒИЛАДИ. ШУ САБАБДАН ШОШИЛМОҚ КЕРАК. КУЗНИНГ БОЙ БЕРИЛГАН БИР КУНИ, БИР СОАТИНИ ҲАМ ҚАЙТАРИШ МУМКИН ЭМАС. ОЗГИНА БУЛСА ҲАМ ХОТИРЖАМЛИККА, СЕКИН ҚАДАМЛИККА ЙУЛ ҚУЙИЛСА БИР ДУНЕ МЕҲНАТ ЭВАЗИГА ЕТИШТИРИЛГАН ҲОСИЛГА УНГЛАНМАС ЗАРАР ЕТКАЗИЛИШИ МУМКИН.

(Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатидан).

ХАЛҚ КОНТРОЛИНИНГ ТАЯНЧИ

Халқ контроли группа ва постлари ҳаётида муҳим давр бошланди. Группа ва постларнинг раҳбарлари ўз коллективлари олдида ҳисоб бермоқдалар, халқ контроли органлари қуйи звеносининг янги состави сайланмоқда. Бу муҳим ижтимоий кампания совет халқи партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун ҳормай-толмай курашаётган, беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш жараёнида халқ назоратчиларининг роли ва обрўйи тобора ошаётган қутлуғ дамларда ўтмоқда.

Халқ контролининг группа ва постлари ҳамиша сергак, ҳамиша ҳушёр туриб халқ бойлигини — мамлакат қудратини янада ошириш ҳақида ғамхўрлик қилмоқдалар. Социалистик давлат мулкини, колхоз-кооператив мулкини кўз қорачиғидек асрамоқдалар, ҳар бир мисқол металл, пахта, ҳар бир киловатт-соат электр-энергиясининг тежаб-тергаб сарфланишига эришмоқдалар. Меҳнаткашлар билан ҳамдам, ҳамжиҳат бўлиб ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, тежамкорлик ва иқтисод қилиш ҳаракатига бош-қош бўлмоқдалар.

Ҳар бир корхонада, колхоз ва совхозда, қурилиш ташкилоти ва муассасада, ҳарбий қисм ҳамда қишлоқ ва посёлка Советларида халқнинг кўзу қулоғи бўлган, контролнинг таянчи, унинг асосий бўғини бўлган группа ва постлар ишлаб турибди. Улар ўз коллективларида назорат ишларини олиб бориш билан партия ташкилотларига, маъмуриятга давлат планларини муваффақиятли бажаришда, янги резервларни излаб топиш ва уни ишга туширишда кўмаклашмоқдалар. Халқ контроли группа ва постлари иш кўраётган ерларда хўжасизликка, исрофгарчиликларга чек қўйилмоқда, давлат ва меҳнат интизоми тобора мустаҳкамланиб боряпти, социалистик қонунчиликка қатъий амал қилинмоқда.

Ҳозир республикамизда 12 мингга яқин халқ контроли группаси ва 30 мингдан ортиқ халқ контроли постлари ишлаб турибди. Булар ўз сафига 280 минг халқ мулкининг посбонларини уюштиргандир. Халқ контроли органларининг омма билан алоқаси йил сайин мустаҳкамланиб бормоқда. 11 мингдан ортиқ жамоатчи назоратчилар халқ контроли комитетларида штатсиз инспектор бўлиб ишлаётганлиги ана шунинг яна бир ёрқин далилидир.

Халқ контроли группа ва постларига, жамоатчи назоратчиларга таяниб иш кўраётган, уларни катта ва шарафли вазифаларни бажаришга сафарбар этаётган Сирдарё, Хоразм, Самарқанд область халқ контроли комитетлари ибратли ишлар қилмоқдалар. Улар халқ назоратининг оммавийлиги ва ошкоралиги учун изчил ва собитқадамлик билан курашиб, меҳнаткашлар оммасини назорат ишига тобора кенг жалб этмоқдалар. Бу эса халқ контроли органларининг обрў-эътиборини, улар ишининг самарасини ва таъсирчанлигини тағин ҳам оширмоқда, халқ хўжалиги, фан ва маданиятнинг ҳамма жабҳаларини яна ҳам тўлароқ қамраб олиш имконини бермоқда.

Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида халқ контроли органлари пухта тайёргарлик кўриб, ҳар соҳанинг етук мутахассисларини назорат ишига тортиб, етти мингдан зиёд текшириш ва рейдлар ўтказдилар. Бу тадбирлар саноат ва қишлоқ хўжалигида ортиқча сарф-харажатларни камайтириш, фойдаланилмаётган резервларни излаб топиб, ишга солишга имкон берди.

Республикамизда пахта йиғим-терими қизғин бораётган шу кунларда халқ контроли группаси ва постларининг аъзолари республикамизнинг 4 миллион 400 минг тонналик хирмони учун курашга катта ҳисса қўшмоқдалар. Бу борада «Ромитан» совхози назоратчиларининг пахта нобудгарчилигига қарши олиб бораётган ишлари ибратлидир. Улар совхознинг ҳамма бўлим ва бригадаларида қаттиқ назорат ўрнатиб, пахтанинг нобуд бўлиш йўлларини тўсмоқдалар. «Ромитан» совхози назоратчилари каби ишлаётган халқ контроли группа ва постлари республикамизда кўп.

Халқ контроли группа ва постлари ўз ишларини муваффақиятли бажармоқлари учун партиявий раҳбарликни янада кучайтириш, хўжалик раҳбарларининг назорат ишига эътибори ва кўмагини ошириш лозим. Бу ўринда Андижон область партия комитетининг халқ назоратчилари ишига раҳбарлигини ва кўрсатаётган амалий ёрдамини алоҳида таъкидлаш керак. Шу йилнинг ўзидаёқ Андижон область ва шаҳар партия комитетларида қирқдан ортиқ бошланғич партия ташкилотларининг халқ контроли органларига қандай раҳбарлик қилаётганлиги тўғрисидаги ҳисоботи тингланиб, илғор тажрибалар умумлаштирилди. Республикадаги кўпгина партия ташкилотлари ҳам халқ контроли органлари ишига омилкорлик билан раҳбарлик қилмоқдалар.

Группа ва постлар меҳнаткашларнинг ўзи сайлаб қўядиган, уларга мунтазам ҳисоб бериб турадиган органлардир. Шу боисдан ҳам группа ва постларнинг ҳисобот-сайлов йиғилишларида муваффақиятлар билан бир қаторда мавжуд камчиликлар ҳам чуқур таҳлил этилиши, уларни зудлик билан бартараф этиш учун янги сайланаётган группа ва постларга муҳим наказлар берилиши лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг республикамиздаги барча меҳнаткашларга қарата қилган мурожаати ҳамма кишиларни тўлқинлантириб, пахта йиғим-теримига чорлаётган бир пайтда халқ контроли органлари ўз фаолиятларини ҳар жиҳатдан кучайтиришлари, бутун пахта ҳосилини сира нобуд қилмай, маҳсулотнинг ҳаммасини давлатга етказиб беришда ташкилотчилик намуналарини кўрсатишлари керак.

Халқ назоратчилари ҳаётида муҳим давр бўлган ҳисобот ва сайлов йиғилишларининг ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан юксак ғоявий савияда ўз-ўзини танқид қилиш руҳида ўтиши бу муҳим масалада бошланғич партия ташкилотлари кўрсатаётган амалий ва конкрет ёрдамга боғлиқдир. Шунинг учун ҳам халқ контроли группа ва постларида ўтаётган ҳисобот ва сайловлар партия ташкилотларининг омма орасида олиб бораётган ташкилий-партиявий ишининг муҳим таркибий қисми бўлмоғи керак.

ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ЯНАДА ОШИРАЙЛИК!

БУГУН ҲАММАМИЗ ПАХТАКОРМИЗ. ҲАММАМИЗНИНГ УРНИМИЗ ЕТИШТИРИЛГАН МЎЛ ҲОСИЛ ТЕЗ СУРЪАТЛАР БИЛАН ЙИҒИБ ОЛИНАЁТГАН КУРАШ МАЙДОНИДА — ПАХТАЗОРДА.

(Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатидан).

Жомбой районидаги «Коммунизм» колхозининг механизаторлари пахта йиғим-теримини туну-кун давом эттирмоқдалар. Пахта далаларида механик-ҳайдовчиларнинг тунги сменалари ташкил қилинган. Суратда: колхознинг 6-бригадасида кундузги ва тунги пахта терими.

В. Сироткин фотолари.

Зафар сатрлари

Пискент районининг пахтакорлари давлатга «оқ олтин» сотиш планини муддатидан илгари бажардилар. Тайёрлов пунктларига 31 минг тоннадан зиёд пахта етказиб берилди. Топширилган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортларга қабул қилинди.

Кеча Самарқанд область Хатирчи районидан хушхабар келди. «Ўзбекистон» колхозининг азамат пахтакорлари районда биринчи бўлиб давлат планини муддатидан илгари бажардилар. Колхоз аъзолари мавжуд 940 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32,4 центнердан хирмон кўтардилар. Етиштирилган ҳосилнинг 820 тоннаси «зангори кема»ларда териб олинди.

Колхоз заршуносլари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб давлатга қўшимча равишда яна 1200 тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олдилар. Шундай қилиб ҳосилдорлик 45 центнерга етказилади.

Ғалаба телеграммалари

БЎЗ

Марказий Фарғона ерларига жойлашган Бўз райони воҳада биринчи бўлиб йиллик планни бажарди. Тайёрлов пунктларига 36340 тонна биринчи сорт пахта етказиб берилди. Бўзликлар яна 8150 тонна «оқ олтин» тайёрлаймиз, дейишяпти.

ЯЗБОСКАН

Район пахтакорлари она-Ватанга 43 минг тонна «оқ олтин» армуғон этиб, йиллик планни 25 иш кунида бажарганликлари тўғрисида ғалаба рапорти бердилар. Ҳосилнинг 50 проценти машиналарда терилди ва ҳаммаси биринчи сортга ўтди. Тағин 7000 тонналик хирмон бунёд этилади.

ИЛЬИЧ

Герман Титов номли совхоз коллективи тайёрлов пунктларига 12200 тонна «оқ олтин» жўнатди ва йиллик планни ошириб адо этди. Чўлқуварлар ялпи ҳосилни 20000 тоннадан оширишга сўз беришди.

ВОРОШИЛОВ

«Социализм» совхози 10.400 тонна пахта тайёрлаб, маррадан ўзиб кетган эди. Куни-кеча «Қизил Октябрь» колхози ҳам ғалаба рапортига имзо чекди. Пунктга 4200 тонна дурдона етказиб берилди. Колхозчилар планга қўшимча 1000 тонна пахта топшириш мажбуриятини олишди.

РОМИТАН

Яна икки хўжалик — «Октябрь» ва «Москва» колхозлари пахта тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари адо этишди. Октябрликлар қабул пунктларига 3011 тонна, москваликлар эса — 2232 тонна «оқ олтин» жўнатишди. Шу кунларда мажбурият ҳисобига пахта тайёрланяпти.

ЖОМБОЙ

Калинин номли колхоз пахтакорлари ғалаба рапорти бердилар. Қабул пунктларига 1800 тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб берилди. Тайёрланган пахтанинг асосий қисми «зангори кема»лар бункеридан тўкилди. Т. Қурбонов, Л. Худойқулов, С. Қувонов, Н. Уролов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг азамат пахтакорлари социалистик мажбурият шартларини ҳам бажариш арафасида турибдилар. Колхоз пахтакорлари ички имконият ва резервларни ҳисоблаб она-Ватанга яна 1200 тонна дурдона армуғон қилишга қарор қилдилар.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

12 октябрда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов республика раҳбар ходимларининг бир группасига орденлар топширди. Раҳбар ходимлар хўжалик ва маданий қурилишда, беш йиллик план топшириқларини бажаришда эришган муваффақиятлари учун мукофотланган эдилар.

Ш. Р. Рашидов мукофотларни топширгач мукофот олганларни муборакбод қилди, уларга сиҳат-саломатлик, коммунизм қурилишининг улкан вазифаларини бажаришда катта-катта муваффақиятлар тилади.

(ЎзТАГ).

ПАХТА ТЕРИМИ КУНДАЛИГИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республиканинг барча колхозчилари, совхозларнинг ишчилари, механизаторлари, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, жами меҳнаткашларига қарата қабул қилган Мурожаати шаҳар ва қишлоқларимизда қизғин кутиб олинди. Пахтазорларда меҳнат кўтаринкилиги тобора авж оляпти. Октябрнинг 54 йиллиги шарафига давом этаётган социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Дала меҳнаткашлари, бутун республикамиз халқининг куч-ғайрати терим фурсатини иложи борича қисқартиришга қаратилмоқда. Пахта тайёрлашнинг бориши ҳақидаги кунлик маълумот бундан далолат беряпти.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИнинг пахтакорлари йиллик пахта тайёрлаш плани бажарилгани ҳақида РАПОРТ БЕРГАН ЭДИЛАР. Бунга область механизаторлари МАШИНА ТЕРИМИ ПЛАНИНИ 118,68 процент бажариб, катта ҳисса қўшдилар.

ПОЙТАХТ ОБЛАСТЬ қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари планни бажариш арафасида турибдилар. Улар ҳозир йиллик топшириқнинг 91,73 проценти миқдорида «оқ олтин» тайёрладилар, шу жумладан МАШИНА ТЕРИМИ топшириғини 89,67 процент адо этдилар.

АНДИЖОНЛИК пахтакорлар йиллик планнинг 86,89 проценти миқдорида пахта тайёрлаб учинчи ўринда бормоқдалар. Бу областда МАШИНАДА ПАХТА ТЕРИШ ПЛАНИ 74,24 процент ўринланди.

Бошқа областларда шу йил 12 октябргача бўлган маълумот қуйидагича: НАМАНГАН областида йиллик план 84,52 процент, шу жумладан МАШИНА ТЕРИМИ 82,97 процент, ҚАШҚАДАРЁ областида йиллик план 81,84 процент, шу жумладан МАШИНА ТЕРИМИ 53,21 процент, СУРХОНДАРЁ областида йиллик план 81,68 процент, шу жумладан МАШИНА ТЕРИМИ 75,41 процент, БУХОРО областида йиллик план 76,95 процент, шу жумладан МАШИНА ТЕРИМИ 85,15 процент, САМАРҚАНД областида йиллик план 76,92 процент, шу жумладан МАШИНА ТЕРИМИ 80,65 процент, ФАРҒОНА областида йиллик план 71,33 процент, шу жумладан МАШИНА ТЕРИМИ 60,78 процент, ХОРАЗМ областида йиллик план 66,61 процент, шу жумладан МАШИНА ТЕРИМИ 41,73 процент, ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРда йиллик план 60,24 процент, шу жумладан МАШИНА ТЕРИМИ ПЛАНИ 44,31 процент бажарилди.

РЕСПУБЛИКА БУЙИЧА 11 октябрь куни йиллик планнинг 2,17 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Мавсум бошидан буён тайёрланган ПАХТАМИЗ 80,09 ПРОЦЕНТ БУЛДИ. Шу жумладан МАШИНА ТЕРИМИ плани 76,98 процент адо этилди. Республикамизда ингичка толали пахта тайёрлаш 78,87 процентга етди.

СОВЕТ—МИСР МУЗОКАРАЛАРИ

12 октябрда Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Миср Араб Республикасининг президенти Анвар Садат ўртасида музокаралар бошланди.

Дўстлик, самимийлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар чоғида дўстлик ва ҳамкорлик қилиш тўғрисида икки мамлакат ўртасида 1971 йилнинг 27 майида имзоланган Шартнома асосида Совет — Миср муносабатларини янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш масалалари, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи муҳим халқаро проблемалар кўриб чиқилди. Яқин Шарқдаги аҳволга ҳамда Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш учун кураш масалаларига Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрда қабул қилган резолюциясининг ҳамма моддаларини бажариш асосида ушбу районда мустаҳкам тинчлик ўрнатилишига алоҳида эътибор берилди.

Музокараларда совет томонидан КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко, СССРнинг Миср Араб Республикасидаги элчиси В. М. Виноградов, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси М. Д. Ситенко қатнашдилар.

Музокараларда Миср томонидан бош министрнинг биринчи ўринбосари Азиз Сидқий, бош министр ўринбосари ва ташқи ишлар министри Маҳмуд Риад, президентнинг миллий хавфсизлик масалалари бўйича маслаҳатчиси Муҳаммад Ҳафиз Исмоил, Араб Социалистик иттифоқи Марказий Комитетининг биринчи секретари, президентнинг сиёсий масалалар бўйича маслаҳатчиси Муҳаммад Абдулсалом Аз-Зайёт, ҳарбий министр генерал Муҳаммад Аҳмад Содиқ, давлат ташқи ишлар министри Муҳаммад Мурод Ғолиб, Миср Араб Республикаси Ташқи ишлар министрлигининг элчиси Яҳё Абдул Қодир, Миср Араб Республикасининг СССРдаги мувaққат ишлар вакили Муҳаммад Вафо Ҳегазий қатнашдилар.

Музокаралар давом эттирилади.

(ТАСС).

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1971 йил 11 октябрь · № 216 · Москва шаҳри.

БЕЛГИЛАНГАН ХИЗМАТ МУДДАТИНИ ЎТАБ БЎЛГАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ 1971 ЙИЛНИНГ НОЯБРЬ—ДЕКАБРИДА СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ САФИДАН БЎШАТИШ ВА ГРАЖДАНЛАРНИ ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА НАВБАТДАГИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисидаги» СССР Қонунига биноан **буюраман:**

1. Ҳақиқий ҳарбий хизмат муддатлари 1971 йилнинг 31 декабригача тугайдиган ҳарбий хизматчилар 1971 йилнинг ноябрь-декабрида Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинлар сафидан запасга бўшатилсин.
2. Ушбу буйруқнинг 1-моддасига биноан, ҳарбий хизматчилар запасга бўшатилиши муносабати билан чақириқ кунигача 18 ёшга тўлган, чақириқ муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган гражданлар, шунингдек чақириқ муддатини узайтириш фурсати ўтиб кетган катта ёшдаги гражданлар Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинлар сафида ҳақиқий ҳарбий хизматини ўташга чақирилсин.
3. Буйруқ барча роталарда, батареяларда, эскадрильяларда ва ҳарбий кемаларда эълон қилинсин.

СССР мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали
А. ГРЕЧКО.

ЛЕНИН МУКОФОТИ ВА СССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДА

11 октябрда Москвада Н. С. Тихонов раислигида СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофотлари комитетининг сессияси очилди. Сессия ишида Москва, Ленинград ва иттифоқдош республикалардаги таниқли маданият арбоблари қатнашмоқдалар.

Сессияда СССРнинг 1971 йилги давлат мукофотларини олиш учун ўтказиладиган конкурсда қатнашиш учун танланган асарлар ва шу асарларнинг жамоатчилик томонидан қилинган муҳокамаларининг якунлари қараб чиқилади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ССР ИТТИФОҚИ ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

КПСС Марказий Комитети, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети совет маданиятининг атоқли арбоби, энг кекса рус ҳайкалтароши, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР халқ рассоми, СССР тасвирий санъат академиясининг ҳақиқий аъзоси, Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти лауреати Сергей Тимофеевич **Коненковнинг** 1971 йил 9 октябрда тўқсон саккиз ёшида вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	ССР ИТТИФОҚИ ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

КУН ТАРТИБИДА— ТЕРИМ ТАҚДИРИ

БУХОРО ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ БЮРОСИ МАЖЛИСИДА

Бухоронинг бултурги довруги ҳали ҳеч кимнинг эсидан чиққани йўқ. Область октябрь ойининг бошидаёқ ғалаба манзилига етган эди. Хўш, бу йил нима бўляпти? Нега кейинги кунларда терим суръати ортиш ўрнига пасайиб кетяпти? Балки далада ҳосил камайиб қолгандир ёки ишчи кучи, машиналар етишмаяптими?

Бухоро область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюросида ана шу масала муҳокама қилинди. Бюро мажлисининг кун тартибига пахта йиғим-терими, уни ташкил этиш, машиналардан унумли фойдаланиш масаласи қўйилди.

Бухороликлар бу йил она-Ватан хазинасига 500 минг тонна «оқ олтин» тўкиш мажбуриятини олганлар. Бу қимматли ташаббус Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланди. Сўз субути, ваъда вафоси билан чиройли, дейди халқимиз. Шунинг учун ҳам Бухоро деҳқонларининг бу йилги ҳаракати зўр бўлди. Баҳор ва ёз ойларида содир бўлган қийинчиликлар сабр-матонат билан енгиб ўтилди. Далаларда мўл-кўл «оқ олтин» ҳосили етиштирилди.

Пахта теримига пухта ҳозирлик кўрган, бу масъулиятли мавсумни уюшқоқлик билан давом эттираётган бригадалар, бўлимлар, хўжаликлар маррага ғалаба байроғини тикяптилар. Областда икки юзга яқин бригада йиллик планни шараф билан бажарди. Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози коллективи Бухорода биринчи бўлиб планни бажарди. Навоий районидаги Ленин орденли «Нарпай» совхози суръат отига қамчи босяпти. Бу ерда ҳар куни йиллик планнинг 7—8 проценти миқдорида «оқ олтин» тайёрланмоқда. Бухоро районидаги «Ленин йўли», Қоракўл районидаги Киров номли, Ғиждувон районидаги Карл Маркс номли, «Гулистон», «Пахтаобод», Шофиркон районидаги Ильич номли хўжаликларда ҳам пахта терими соатлик график асосида, уюшқоқлик билан давом эттирилмоқда. Умуман, область далаларида салкам 150 минг теримчи, минг-минглаб шаҳарлик ёрдамчилар, 2000 га яқин «зангори кема» ишламоқда. Бу ўтган йилдаги жами ишчи кучи ва техника воситаларидан кўп бўлса кўпки, аммо оз эмас. Хўш, шундай экан, Бухоро областида нега пахта йиғим-терими суст бормоқда?

Область партия комитети бюросида бунинг сабаблари таҳлил қилинди. Когон, Қоракўл, Навоий, Шофиркон район партия комитетлари секретарлари О. Мансуров, Н. Бозоров, З. Қобулов, Ж. Орипов ўртоқларнинг берган ахборотларига қараганда, далада ҳали очилган пахта кўп, ишчи кучлари, техника воситалари етарли. Улардан самарали фойдаланилмоқда. Демак, ҳозир кунига йиллик планнинг камида 2,5—3 проценти миқдорида пахта тайёрлаш имконияти бор. Лекин афсуски, бу районларда сўз бошқа-ю, иш бошқача бўлиб қолмоқда.

Когон райони аранг бир ярим процент миқдорида пахта беряпти. Райондаги «Бухоро», «Когон» совхозларида ишчи кучлари йиғим-теримга тўла сафарбар этилмаган. Улар шаҳарлик ёрдамчиларга қараганда анча кам пахта теришяпти. Подборщик — механизмлардан фойдаланиш ташкил этилмаётир. Шофиркон районида ҳам аҳвол яхши эмас. Район хўжаликларида йиғим-теримда қатнашаётган студентлар кунига ҳар бир киши ҳисобига 55-60 килограммдан пахта теришаётган бўлса, ҳар бир колхозчи ҳисобига терилган пахта бир кунда 35-40 килограммни ташкил этяпти, холос. Партия ташкилотлари, колхоз правлениелари колхозчилар ўртасида меҳнат интизомини яхшилаш, меҳнатга қобилиятли барча кишиларни теримга сафарбар этиш, йиғим-терим суръатини ошириш учун етарли ғамхўрлик қилмаётирлар.

Навоий районидаги колхоз ва совхозларда шароит бир хиллигига қарамай, пахта териш ва тайёрлашда кўрсаткич ҳар хил бўлиб қоляпти. Чуқончи, Ленин орденли «Нарпай» совхозида ҳар бир агрегат билан кунига 5-6 тоннадан «оқ олтин» териляпти. Бироқ қўшни «Социализм», Охунбобоев номли, Навоий номли, Ленин номли колхозларда эса ҳар бир «зангори кема» билан кунига терилаётган пахта бир ярим-икки тоннадан ошмаётир. Бу эса ўз навбатида кунлик суръатда бир ерда депсиниб, туришга олиб келмоқда.

Қоракўл район колхозларида ҳам пахта йиғим-терими суст. Бунинг сабабини район раҳбарлари ғўза баргини тўктириш сифатсиз ўтказилганлигида, дейишмоқда. Аслида бундай эмас. Сабаби — районда мавжуд ишчи кучлари йиғим-теримга тўла сафарбар этилмаган. Навоий номли, «Бухоро», «Коммунизм», «Искра» колхозларида шаҳарлик ёрдамчилар пахта теримида-ю, колхозчилар эса шахсий ишлари билан машғул. Бу хўжаликларда теримчилар учун зарур шароитлар яратиб берилмаган.

Область партия комитети бюросида пахта нобудгарчилигига қарши кураш ҳам яхши ташкил этилмаганлиги қайд қилиб ўтилди. Бу ҳақда Ўзбекистон ССР Олий Судининг раиси ўртоқ С. Пўлатхўжаев ахборот берди. Нонинг увоғи ҳам нон бўлганидек, пахтанинг бир толаси ҳам пахта. Афсуски, баъзи колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ана шу ишга етарли аҳамият бермаётирлар. Пахта ифлос ва ортиқча намликда терилганлиги сабабли сентябрь ойида Свердлов райони колхозларидан 789,9 тонна, Вобкент районидан 317,6 тонна пахта чегириб ташланган. Область бўйича эса 6045,6 тонна «оқ олтин» ана шу тариқа чегирилган. Пахтани чаноқда қолдириб териш, йўл чеккалари, уватларда тўкилиб-сочилиб ётишига йўл қўйилиши ҳам бу қимматли хом ашё талай қисмининг нес-нобуд бўлишига олиб келмоқда. Бухоро районидаги «Ленинизм» колхозининг учинчи бригадасидаги аҳвол бунга мисол бўла олади. Бригадада ҳар гектар ерда 200-250 килограмм пахта чаноқларда қолдириб ва ерга тўкиб нобуд қилинганлиги аниқланди. Бундай аҳвол Қоракўл районидаги Максим Горький номли, Свердлов районидаги Охунбобоев номли, Ромитан районидаги «Социализм» колхозларида ҳам содир бўлмоқда.

Қоракўл, Бухоро, Вобкент ва Когон районларида мавжуд сушилкаларни ремонт қилиш, янгиларини қуриш ишига эътиборсизлик билан қаралмоқда. Район партия ва совет ташкилотлари раҳбарлари, қишлоқ хўжалик органлари мутахассислари бу муҳим вазифани амалга оширишга ҳали киришганларича йўқ. Бу йилги шароитда эса сушилкалар, қуритиш-тозалаш цехларига эҳтиёж ортиши равшан бўлиб турибди.

Область партия комитетининг бюро мажлисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ И. Р. Қурбонов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Область партия комитетининг бюроси пахтани ўз вақтида, сифатли териб олишни кучайтиришга қаратилган муҳим тадбирларни белгилади. Бу тадбирлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республикамиздаги барча меҳнаткашларга қарата қилган Мурожаатига берилган жавоб бўлди. Ҳозир областдаги барча колхоз ва совхозларда бу Мурожаат кенг меҳнаткашлар оммаси ўртасида ўқиб-ўрганилмоқда. Мурожаат колхозчиларни ҳам, совхоз ишчи-хизматчиларини ҳам, механизаторларни, шаҳарлик барча ёрдамчиларни ҳам янги меҳнат зафарлари сари ундамоқда. Пахта йиғим-теримига иштирок қилаётган, қалби пахта ишқи билан ураётган ҳар бир теримчи ва механизатор, қўлидан иш келадиган, юрагида ўти, билагида қуввати бўлган ҳар бир киши республика партия ва ҳукуматнинг бу чақириғига «лаббай» деб жавоб бермоқда.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Республикамизнинг саноат корхоналарида Улуғ Октябрь шарафига мусобақа тобора авж олмоқда. Юқоридаги уч аёл Бухоро пиллакашлик фабрикасининг пешқадам ишчилари ҳисобланади. Г. Иброҳимова (юқоридан биринчи), Н. Ражабова ва Ш. Юнусовалар (ўртадаги суратда) топшириқларни доимо ошириб бажариш билан бирга маҳсулот сифатига ҳам катта эътибор беришяпти. Пастдаги суратда эса Тошкент трактор заводи созловчилари Ю. Кораблёв билан А. Степанов ўртоқлар

А. Тўраев ва М. Нуриддинов фотолари.

Фотолавҳалар

*

БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТДАН ХАТ

МАҲСУЛОТ МЎЛ БЎЛАДИ

Газетхонларимизнинг ёдларида бўлса керак: шу йилнинг бошларида «Сельская жизнь» газетасида колхозимиз тўғрисида катта мақола босилди. Унда биз беш йиллик планни тўрт йилда бажариш ташаббуси билан чиқдик ва бунга қандай эришиш йўлларини айтиб бердик.

Колхозимиз сертармоқли, йирик хўжалик. Ҳар йили қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан кўплаб даромад оляпмиз. Бунинг натижасида колхозчиларнинг турмуш даражаси ошмоқда. Очиқ айтиш керак. Меҳнат зафарлари осонликча қўлга киритилаётгани йўқ. Бу йўлда қийинчиликлар ҳам бўляпти. Биз уларни дадил енгиб ўтяпмиз. Бизда шундай шиор бор: Ҳар қандай қийинчиликларни енгиб ўтамиз, белгиланган маррани албатта эгаллаймиз, ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб ишлаймиз, доим олға қараб борамиз. Бу ҳақда ҳамиша ўйлаймиз, фикрлашамиз, янгиликларни қидирамиз ва топамиз.

Шу йилнинг март ойлари эди. Партком кабинетига Зулфан ота кириб келди. Саломаликдан сўнг у шундай деди:

— Ўғлим, бир масала билан келдим. Алмашлаб экиш хусусида. Абдураҳмон Исаев, Турғун Қорабоев, Молдабек Толиповлар бригадаси ҳосилдорликни 35-40 центнерга етказишди. Бунинг сири нимада? Алмашлаб экишда. Ерда. Алмашлаб экишда гап кўп. Бунга амал қилсак, пахта ҳам, гўшт ҳам, сут ҳам мўл бўлади.

Ота бундан 20-30 йиллар чамаси олдин бу колхоз қандай аҳволдалигини гапириб берди. Ўшанда пахта ҳосили гектаридан 8-10 центнердан экан. Сигирларнинг ҳам сути кам бўлган. Энди-чи? Ўтган йили гектаридан 32 центнердан пахта олинди. Ҳар бир соғин сигирдан эса йилига 2300 литрдан сут соғиб оляпмиз.

Беданн кўпайтириш керак,— дейди ота, — ҳозир айни вақти. Ернинг қувватини ошириш лозим.

Коммунист Зулфан отанинг фикрлари мени ўйлатиб қўйди. Тез орада партия йиғилиши чақирдик ва унда алмашлаб экиш масаласи кўрилди. Йиғилишда бу ҳақда мен доклад қилдим. Ўтган беш йилликда 25,5 минг тонна пахта, 1129 тонна сабзавот ва полиз маҳсулотлари, 1436 тонна мева ва узум, 499 тонна гўшт, 2492 тонна сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериб, планни ошириб бажарганлигимизни йиғилиш аҳлига гапириб бердим. Йиллик даромадимиз 1970 йилда 1966 йилга нисбатан 1 миллион 200 минг сўмга кўпайганини ва 3,7 миллион сўмни ташкил қилганини, колхозчиларнинг меҳнат ҳақи эса 2 баробар ошганининг сабабларини айтдим. Янги беш йиллик режаларим устида тўхталганимда, Зулфан ота таклифини ҳам айтиб ўтдим.

Сўзга чиққан ўртоқлар алмашлаб экишни жорий этиш учун колхозда қандай резервлар борлиги масаласига алоҳида тўхталдилар. Кейинги йилларда эришган ютуқларимизнинг сирлари нималарда эканини айтиб беришди.

Бунда партия ташкилоти ва ҳар бир коммунист қандай роль ўйнади? Шу ҳақда гап кетганда мен, беихтиёр, Абдураҳмон Исаевни эслайман. У серғайрат, ўзига ва бошқаларга талабчан, пахтачиликнинг моҳир устаси. У билан ўтказилган бир суҳбат ҳамон ёдимда.

— Кенг қаторлаб чигит экишни жорий этиш учун янги техника керак бўлади. Катта маблағ зарур. Айрим кишилар шундай фикрда, — дедим мен ўшанда унга. Абдураҳмон эса:

— Мен мавжуд техникаларни бир четга қўйиб, янги техникаларни ҳозир сотиб олайлик деб айтаётганим йўқ. Бутунлай ишдан чиққан техникалар ўрнига кенг қаторли тракторлар, пахта териш машиналари олишимиз керак. кенг қаторлаб экишга, барибир бир кунмас-бир кун ўтамиз. Бизнинг бригада шу йили бошлаб берсин. Биз гектаридан 35 центнердан ҳосил оламиз деб ваъда қилдик.

Ўша кунноқ Исаевнинг таклифини партком мажлисида кўриб чиқдик. Ҳамма бир овоздан унинг бригадасига кенг қаторлаб экишга рухсат беришликни айтди. Бу масала правление мажлисида ҳам кўрилди. Ҳамма рози.

Абдураҳмон Исаев сўзининг устидан чиқди. Бригада гектаридан 36 центнердан пахта олди. Пахта таннархи 1,5 баравarга камайди. Бизнинг колхозда кенг қаторлаб чигит экиш ана шундай бошланган эди. Ҳозир 600 гектарда шундай усулда пахта етиштирилмоқда. 2-3 йил ичида бу усулга тўлиқ ўтамиз.

Пахтакорлар меҳнатига юксак баҳо берган партиямиз XXIV съезди мамлакатимизда пахтачиликни янада ривожлантириш программасини белгилади. Колхозимиз партия ташкилоти ва правлениеси янги беш йилликда ҳосилдорликни ўртача ҳисобда 36,6 центнерга етказиш тадбирларини ишлаб чиқди.

Колхозимиз юксак механизациялашган хўжаликлардан. Колхоз коммунистлари юқори ҳосил олиш ва маҳсулот таннархини камайтириш учун катта масъулият ҳис қиладилар. Ердан унумли фойдаланишга алоҳида эътибор берадилар. Ҳар йили машиналар айланадиган майдончаларда юзлаб центнер пахта нобуд бўларди. Буни коммунист, механик-ҳайдовчи Абдураҳим Қувватов ҳисоблаб чиқди. Колхоз бу ишдан 70 гектарни йўқотар экан. Пулга ҳисобласак, 50 минг сўм ҳавога учаркан. Машина қайтиш майдончалари учун зовурларнинг қирғоқлари, ариқларнинг бўйлари, пайкалларнинг четларидаги ерлардан фойдаланилса бўлмайдими? Бўлар экан, грейдерлар билан ўша ерларни текислаб чиқдик.

Колхозимиз коммунистлари қимматли таклиф ва мулоҳазалар билангина чиқибгина қолмай, ўзлари ишбоши бўлмоқдалар. Социалистик мусобақада барчага шахсий намуна кўрсатмоқдалар. Абдураҳмон Исаев 20 йилдан буён пахтачилик бригадасига бошчилик қилади. Унинг бригадаси ҳар йили пахтадан рекорд ҳосил етиштирмоқда. Ўтган йили гектаридан 45 центнерга етказиб ҳосил олди. Бу йил унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди.

Коммунистлардан Эргаш Пиримқулов, Исмоил Нурбоев бошлиқ бўлган бригадалар ҳам 40 центнерчилар ҳаракатига бошчилик қилмоқдалар.

Коммунист Геннадий Николаевич Киянов 8 йилдан бери бош зоотехник вазифасини бажариб келяпти. У молларнинг наслини яхшилаш учун жуда кўп ишлар қилди. У ўзи ҳал этолмаган масалаларни партия комитетига, правлениега ҳавола қилди. Чорвачилик зарар келтирадиган тармоқдан катта фойда берадиган тармоққа айланди. Киянов аввало ем-хашак тайёрлаш ишини тўғри йўлга қўйишда яқиндан ёрдам берди. Ўзи агроном бўлмаса-да, беда ва маккажўхори ҳосилдорлигини ошириш, бу соҳада қўшни «Малик» совхози чорвадорларидан ибрат олиш масалаларини ўртага ташлади. Биз қисқа муддат ичида беда ҳосилдорлигини 70 центнердан 120 центнерга, маккажўхори поясини 300 центнердан 500 центнерга етказа олдик. Бунинг натижасида ҳар бир соғин сигирдан олинадиган сут миқдори 400 литрга кўпайди, гўштга топшириладиган молларнинг тирик вазни 370 килограммга етди.

Чорвачиликни ривожлантиришда озуқа асосий масала эканлигини ҳисобга олиб, ем-хашак майдонини анча кенгайтирдик. Колхознинг 530 гектар бедапояси бор. Бунинг 136 гектарига маккажўхори аралаштириб экилган. Биз бу йил икки йилга етадиган пичан, 700 тонна сенаж, 4200 тонна силос тайёрладик. Чорва молларига эрта баҳордан бошлаб то октябргача кўк ўт берилади. Бунинг натижасида давлатга сут ва гўшт топшириш планини 10 сентябрда бажаришга эришдик. Йил охирига қадар пландан ташқари яна 800 тонна сут, 110 тонна гўшт топширилади.

Колхоз коммунистлари хўжалик экономикасини юксалтириш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб ҳамма ишга бош-қош бўлмоқдалар. Хўжалигимизда коммунистлар ишламаётган бирор соҳа йўқ. 78 партия аъзоси ва 3 та партия аъзолигига кандидатдан 55 киши бевосита ишлаб чиқаришда қатнашаётир.

Шу кунларда пахта йиғим-терими кун сайин авж олмоқда. Коммунист механик-ҳайдовчилардан Абдураҳим Қувватов, Юсуф Кураметов, Пўлат Ҳайдаров, комсомол аъзоларидан Ортиқбой Рисқулов, Исоқ Кураметов, Ҳусан Бабанов ва бошқалар кунига 5-6 тонна пахтани бункерлардан тўкмоқдалар. Механизаторлар икки сменада ишламоқдалар. Уруғлик пахтани қўлда теришда Ҳазира Иброҳимова, Анор Каримова, Тўлқиной Қаршибоевалар барчага ўрнак бўлаётирлар. Бизнинг юксак марраmиз 6057 тонна «оқ олтин» хирмонини бунёд этиш. Бу маррани Улуғ Октябрь байрамига қадар албатта эгаллаймиз.

Я. САРАЖИЕВ,
Сирдарё районидаги «Ленинград» колхози партия комитетининг секретари.

КУЧИМИЗ—ДЎСТЛИКДА

«Кучимиз — дўстликда» деб номланган китоб босмадан чиқди. Китоб КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг мақоласи билан очилади. Китоб муаллифлари орасида СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. Т. Новиков, Россия Федерацияси Госпланининг раиси К. М. Герасимовлар ҳам бор. Улар зилзиладан зарар кўрган Тошкентга мамлакатимиз халқлари кўрсатган қардошларча ёрдам тўғрисида ҳикоя қиладилар.

Машҳур рус шоири Николай Тихонов, Украин ёзувчиси Иван Ле, кекса қозоқ ёзувчиси Собит Муқонов, қирғиз прозаиги Чингиз Айтматов ва бошқа қардош республикаларнинг ёзувчилари ўз сатрларини СССР халқларининг улуғ ленинча дўстлигига бағишладилар.

Китобда Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ҳамда мустаҳкамлашда актив қатнашган Ленин партиясиң ветеранларининг ҳам мақолалари эълон қилинган.

«Ўзбекистон» нашриёти чоп этган китоб мамлакатимиз халқлари дўстлигини янада мустаҳкамлаш улуғ ишига хизмат қилади. (УзТАГ).

ИСТИҚБОЛ РЕЖАЛАРИ

Қашқадарё область пахтакорлари бу йил мисли кўрилмаган даражада сув танқислигига дучор бўлдилар. Лекин деҳқонлар табиатдан эҳсон кутиб ўтирмасдан партия ва совет ташкилотлари раҳбарлигида янги сув манбаларини қидириб топдилар. Ғўза ва бошқа ўсимликларни қуриб қолишдан сақлаб қолдилар. Область хўжаликларида юзлаб қудуқлар кавланиб, суви экинзорлар томон оқизилди. Юзлаб километр каналлар ўзани бетон билан қопланди. Булоқ ва коллекторларнинг сувига кўплаб қудратли насослар ўрнатилиб, уларнинг сувидан фойдаланиш чоралари кўрилди. Шундай бўлса-да, областнинг Яккабоғ, Чироқчи, Шаҳрисабз, Китоб ва Ғузор районларида сув танқислигидан бир қанча майдонларда ғўзалар чанқатиб қўйилди. Кутилгандан кам ҳосил тўпланди.

Аҳвол ҳар йили шундай давом этаверадими? Биз билан суҳбатда бу саволга Қашқадарё область партия комитети капитал қурилиш бўлимининг мудири Х. Тошев шундай жавоб берди:

— Яна икки-уч йилдан кейин Қарши магистраль канали ва канал трассаларидаги қудратли насос станциялари қуриб битказилгандан сўнг Қарши даштига ва ҳозир суғориб келинаётган майдонларнинг катта қисмига Амударё суви етиб келади ва сув таъминоти областда тубдан яхшиланади. Бироқ, Амударё суви етиб келгунча экинлардан мўл ҳосил олиш чораларини кўриш учун сувни кўпайтириш, сел сувларини ҳавзаларда тўплаб, ёзда экинзорларга оқизиш, кўплаб канал ва ариқларни бетонлаш лозим бўлади.

Биринчи навбатда область ирригаторлари олдида Эски Анҳор каналининг ўзанини ўзгартириб, Чироқчи райони марказидан сал нарироқдан Қашқадарёга келтириб қуйиш ва Чимқўрғон сув омборидан тўла қувват билан фойдаланиш вазифаси турибди. Эски Анҳор канали эгри-бугри қазилган бўлиб, у 184 километрга чўзилган. Каналнинг бирон километри ҳам бетонлаштирилмаган. Шунинг учун ҳам канал орқали келаётган об-ҳаётнинг кўп қисми ерга сингиб, буғланиб кетади. Ирригаторларнинг ҳисоб-китобларига қараганда Эски Анҳор канали Зарафшон дарёсидан Қашқадарёга етиб келгунча 12—13 куб метр сувни йўқотади. Бир йилда эса каналда 200 миллион куб метр сув ерга сингиб ва буғланиб кетаётир.

Ирригация қурилишларида

Шунинг учун Эски Анҳор каналини янги ўзанга буриш ва яқин жойда Қумдарё каналига қўшиб юбориш учун бир қанча тадбирлар амалга оширилмоқда. Қумдарё каналигача бўлган Эски Анҳор каналининг 45 километрли участкасидаги ишларни Самарқанд ва Қашқадарё областларининг ирригаторлари ва гидромеханизаторлари амалга оширадилар. Каналнинг 13 километрли қисмида «Самаркандводстрой» трестининг қурувчилари, 32 километрли трассада эса «Кашкадарьяводстрой» трестининг бир неча кўчма механизациялашган колонналари, область суғориш системалари бошқармаси механизаторлари ва махсус механизациялашган бошқарма қурувчилари меҳнат қиладилар. Эски Анҳор каналининг янги ўзанида 18 миллион куб метрдан зиёд тупроқ ишлари, 95 минг куб метр бетон ишлари амалга оширилади. Каналнинг иккинчи ўзани секундига 60 куб метр сув оқизиш имконига эга бўлади.

Эски Анҳор каналининг янги ўзани қуриб битказилгандан сўнг Чироқчи райони деҳқонлари Зарафшон дарёсидан зарур об-ҳаётни ола бошлайдилар. Китоб ва Шаҳрисабз районлари экинзорларини сув билан таъминлаш ҳам анча яхшиланади.

Эски Анҳор каналининг иккинчи ўзанини қуриш учун лойиҳа ҳужжатлари тайёр бўлди ва зарур миқдорда маблағ, механизмлар, қурилиш материаллари ажратилди.

Ҳозир каналда тупроқ ишлари бошлаб юборилди. 56 та экскаватор, 98 бульдозер, 107 скрейпер жадал ишлаяпти. Яна бир неча кундан сўнг қўшимча равишда кўплаб ер қазиш техникаси, транспорт воситалари канал трассасида иш бошлайди.

Канал бўйлаб кўплаб ирригация иншоотлари барпо этилади. Қарши—Самарқанд темир йўлида 60 метр узунликдаги йирик кўприк барпо этилади. Жомсойда дюкер қурилади. Канал Жомсойнинг тагидан қувурлар билан олиб ўтиб кетилади. Шунингдек, 30 га яқин катта-кичик кўприклар, селдан сақловчи дюкерлар, сув айиргичлар қурилиб ишга туширилади. Эски Анҳор каналининг иккинчи ўзани қурилиши 1972 йилнинг 1 январигача қурилиб тамомланади. Бундан ташқари областда сув танқислигига barҳам бериш мақсадида бир неча кичик сув ҳавзалари қурилади, юзлаб километр канал бетон билан қопланади. Ўтган йили бошланган Яккабоғ районидаги Қорабоғ, Қамаши районидаги Лангар сув омборлари қурилиб ниҳоясига етказилади ва ҳар бири ўз сиғимасига 10 миллион куб метрдан об-ҳаётни сиғдирадиган бўлади.

100 километрдан ортиқ хўжаликлараро каналлар бетон билан қопланади.

Ҳозир Шаҳрисабз районининг юқори қисмида Ҳисорак сув омборини қуриш учун лойиҳа-қидирув ишлари олиб борияпти. Бу сув омбори ўз сиғимасига 260 миллион куб метрдан ортиқ об-ҳаёт сиғдиради ва Китоб, Шаҳрисабз, Яккабоғ районларининг экинзорларини сув билан таъминлайди, минг-минглаб гектар янги ерлар ўзлаштириш имконини беради.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

САМАРҚАНД («Совет Ўзбекистони» мухбири). Самарқанд областидаги Ғаллаорол ва Булунғур районларидан ажралиб янгидан ташкил топган Баҳмал район партия ташкилотининг конференцияси бўлиб ўтди. Область партия комитети Баҳмал райони бўйича ташкилий бюросининг раиси Х. Мамараҳимов КПСС XXIV съезди қарорлари асосида район партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида доклад қилди. Шунингдек, конференция район партия комитетининг ва ревизия комиссияси составларини сайлади.

Конференциядан кейин район партия комитетининг биринчи ташкилий пленуми бўлди. Пленум район партия комитетининг бюросини, секретарларини сайлади, бўлим мудирларини тасдиқлади. Х. Мамараҳимов район партия комитетининг биринчи секретари этиб сайланди.

Л. ЭРГАШЕВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«СУВ ИСРОФ БЎЛМАСИН!»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 7 август сонида юқоридаги сарлавҳа остида берилган танқидий мақолада «Косон» совхозининг айрим бригада ва бўлимларида сувдан тежаб-тергаб фойдаланилмаётгани, сув керaксиз жойлар, йўллар, зовурларга оқиб исроф бўлаётгани, совхозда дала меҳнаткашларининг ҳордиқ чиқаришлари учун етарли шароит яратиб берилмаётгани танқид қилинган эди.

Косон район партия комитетининг редакцияга хабар беришича, ташвишли сигнал юзасидан текшириш ўтказилганда фактлар тасдиқланган. Мақола совхоз партия комитетининг кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилиниб, камчиликларни дарҳол тузатишга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланган.

УЧ ОҒАЙНИ БОТИРЛАР

ПАХТАЗОР—МАРДЛАР МАЙДОНИ

Бундан йигирма кунча муқаддам Оқолтин районидаги «Фарғона» совхози директори Собиржон Сиддиқов ҳузурига бўйи-басти бирдай, истараси иссиқ уч йигит кириб келди. Улардан бири ўзини врач, иккинчиси инженер, учинчиси студент деб таништирди.

— Хўш хизмат, — совхоз директори кутилмаган меҳмонларни очиқ кўнгиллик билан қарши олди. — Совхозимизни томоша қилгани келдиларингизми?

— Йўқ, пахта тергани келдик. Биз ака-укалармиз. Агар имкониятингиз бўлса, бизга иккита терим агрегати берсангиз. Ишончингизни оқлашга ҳаракат қиламиз.

Совхоз директори кутилмаган меҳмонларнинг сипо уст-бошларига разм солар экан, дарров кўна қолмади. Лекин уларнинг илтимосини асоссиз рад этишга ҳам кўнгли бормади. Уларга бир-бир синовчан разм ташлаб чиқаркан, йигитлар кўзида чақнаб турган ўт кўргандай бўлди. «Нима жавоб бериш керак буларга? Дарвоқе қандай йўқ деб бўлади. Ахир улар биздан имтиёз эмас, иш сўрашяпти-ку».

Йигитлар директор столига бирин-кетин ўз ҳужжатларини қўйдилар. Директорнинг ишончи яна ҳам мустаҳкамланди.

Мана 20 кундирки, уч ака-ука «Фарғона» совхозининг Зокиржон Солиев бошлиқ бўлимида пахта теришмоқда. Улар ихтиёрида иккита «Т28-Х4» терим агрегати бор. Улардан бирини йигитларнинг каттаси — Ҳакимжон Шодиев бошқармоқда. Ҳакимжон Сирдарё область тери касалликлари диспансерининг врачи, икки фарзанди бор, турмуш ўртоғи ҳам врач.

Иккинчи машинани унинг укаси — Тошкент Политехника институти самолётсозлик факультетининг ўқитувчиси, инженер Набижон бошқармоқда. Шу институтнинг студенти Фозилжон эса уларнинг кенжа укаси. Фозилжон икки акасига навбатма-навбат ёрдам бермоқда. Ҳакимжон ҳозиргача 165 тонна, Набижон эса 140 тонна пахта териб қўйди.

Биз яқинда жасоратли ака-укаларнинг изидан «Фарғона» совхозига келдик. Пахтазорда мардлик кўрсатиб меҳнат қилаётган азаматлар билан бир неча дақиқа суҳбатда бўлдик.

— Бу ташаббуснинг қаҳрамони ким? — сўрадик йигитлардан.

— Сизларга нима десам экан, — ўйчан жавоб берди Ҳакимжон. — Биз Мирзачўлнинг фарзандларимиз. Отамиз Қаюм Шодиев 30 йилдан бўён Мирзачўлда пахта саноати соҳасида ишлайди. Айтмоқчиманки, биз оиладаги 7 ўғил пахтанинг нонини еб ўқидик, илм олдик. Тўғрисини айтганда, пахтанинг нонини озгина бўлса ҳам оқлашга жазм қилдик.

— Бу ҳақда иш жойларингиз билан қандай келишгансиз?

Маълум бўлишича, Ҳакимжон билан Набижон ҳозир меҳнат отпускасини ўтаётган экан. Фозилжон эса бир ойлик ишлаб чиқариш практикасида экан.

Оқолтин районидаги «Фарғона» совхози 6500 гектар майдонда деҳқончилик қилмоқда. Бу ерда ҳар бир деҳқонга 9-10 гектар майдон, 15-20 тоннадан пахта тўғри келади. Бу йил совхоз пахтакорлари 10 минг 890 тонна пахта топширишлари керак. Лекин улар 17 минг тонналик хирмон учун сўз беришган. Шунинг 15 минг тоннаси «зангори кема»ларда териладн. Ҳозир совхоз пахтакорлари йиллик планни 70 процент бажариб қўйишди. Ҳар кунига 5-6 процент миқдорида пахта тайёрланмоқда. «Фарғона» совхозининг пахтакорлари 5 октябрда ғалаба рапорти беришди. Бу ғалабада уч оғайни ботирларнинг муносиб ҳиссаси бор. Уларнинг бу жасоратини совхоз пахтакорлари узоқ вақт ёддан чиқаришмайди. Мардлик ва жасорат ҳамиша шундай, оғир курашларда туғилган. Мирзачўллик пахтакор Қаюм Шодиевнинг уч фарзанди ҳам улкан «оқ олтин» хирмони учун бораётган курашда мардлик ва жасорат пайдо қилишди. Эл уларнинг отасига раҳмат айтмоқда. Раҳмат, уч оғайни-ботирлар!

В. ЖАЛИЛОВ,
Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ.

Янги назмлар

ШУКРУЛЛО.

СЕВИНЧ ВА ТАШВИШ

Мен учун сен йўқсан! Фақат
соясан,
Одам қиёфали шарпасан холос.
Қандай сен ўзингни тирик
санайсан,
Сенда дард бўлмаса одамларга
хос.
Эй, афсус, дардимни сенга
айтдимми?
Билардим тоқатинг йўқлигин
зинҳор.
Аммо, нечораки, сенинг бу
феълинг
Мени ташвишларга қилмиш
гирифтор.
Билмадим, сен бахтни не деб
ўйлайсан,
Балки, яшаш дерсан бедард,
бепарво!
Оҳ, шундай англаса жумла
одамзод,
Балки, бахт нелигин билмасди
дунё!
Дўлана ейишни истайсан, аммо,
Тоққа чиқмасанг-у дўлона бўлса,
Жононни истайсан, чекмасдан
жафо,
Сенинг рўпарангда жонона бўлса!
Қайси бобомдан сен пайдо
бўлгансан,
Номин билмаганим минг марта
маъқул.
Бедард одамларни ғафлат босади,
Ғафлат босганида Чингиз қилган
қул.
Беташвиш, бепарво ўтса боболар,
Узи келармиди, бу бахт, инқилоб!
Тўй қилармн, ахир унинг
тараддуд,
Ҳамма ташвишига беролмаган тоб!
Яхшики, сен нусха бўлмаган
халқим,
На тарих бўларди, на қасри олий.
Бу бахтли кун учун бўлмаганда
жанг,
Ахир, не кечарди ўзбекнинг ҳоли!
Узинг ўйла дўстим, мен оддий
ишчи,
Буюк биноларга қўярканман ғишт,
Уқаланиб кетар гоҳ қўймасимдан
Сен таскин берасан — қилма деб,
ташвиш.
Йўқ, менга керакмас бепарво қалб
ҳам,
Нега керак менга буларсиз ҳаёт.
Меҳнат ташвишидан бебаҳра
бўлсам,
Севинч ахир қандай бўларди
бунёд!
Беташвиш яшашни бахт деб
ўйлама,
Дард чекиш бизларга онадан
юққан,
Чунки бу дунёга бизни оналар
Туққанда ўзлари дард билан
туққан!
Йўқ, дўстим, ҳаётга лоқайд қарама!
Сўзларим қилмасин сенга
малоллик,
Беташвиш яшашни бахт деб
санама,
Бедардликнинг ўзи бахти қаролик.
Менда истиқболни кўриш ташвиши,
Бусиз на завқим бор, на бахт, на
тинчим.
Ахир шу бугуннинг серташвиш
иши
Берар Коммунизм бахтин,
севинчин.

ГЎДАК

Сени гўдак санашса агар,
Йўқ, улардан дўстим, ранжима!
Гўдак сўзи жуда мўътабар,
Маъносини қилсанг таржима:
Гўдак қувмас шуҳрат кетидан
Тама билан бермайди салом.
Макр изи бўлмас бетида
Ва ясама қилмас эҳтиром.
Гина билмас, содда, беғубор —
Қалбинг учун санашса гўдак,
Бу жуда соз. Нопок қалб билан
Улғаймоқлик не учун керак!
Умр бўйи гўдак поклиги,
Насиб бўлса ҳар кимга агар,
Гултож борми шундан ортиқроқ,
Эҳсон борми бундан мўътабар!

* * *

Баъзилар бахт не, деб мендан
сўрайди,
Бахт деган — осон гап — орзуга
етиш!
Етиш йўлин айт, деб яна
қўймайди,
Бунинг учун керак машаққат
чекиш.
Баъзилар сўрайди севинч нима
деб?
Бу ҳам осон нарса — беташвиш
бўлиш.
Ташвишдан қутулиш йўлин
сўрарсиз,
Ҳа, бунинг чораси — ҳалол
меҳнат — иш.

Бу лобар қизлар — Андижон область, Ленин районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Правда Востока» колхозида «оқ олтин» дурдоналари термоқдалар. Улар кунига эл хирмонига 200-250 килограммдан ошириб пахта тўкишяпти. Суратда: илғор теримчилардан Турсуной Комилова (чапдан), Лолахон Тешабоева ва Насибахон Мажидова ўртоқлар.

Т. Ҳасанов фотоси.

ПЛАН ТЎЛДИ

АНДИЖОН («Совет Ўзбекистони» мухбири). Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Абдусамат Тиллабоев раислик қилаётган «Партия XX съезди» колхози Избоскан районида биринчи бўлиб пахта планини тўлдирди. 2200 гектар майдондан 6 минг 230 тонна уруғлик пахта териб олинди. Унинг ҳаммаси юқори сортга қабул қилинди.

Усмон Худойбердиев, Ўктам Соҳибов, Сабохон Ғаниева, Ғулом Охунов ўртоқлар бошлиқ бригадалар анчадан буён мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. Ўктам Соҳибов бошлиқ бригада ҳосилдорликни гектар бошига 65 центнерга етказиш учун курашяпти.

А. ҚУРОНБОЕВ.

Шоли — давлатга

Республикамиз областларида шоли тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 12 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — план (тонна ҳисобида); учинчи стун — жами тайёрланган шоли (тонна ҳисобида); тўртинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Хоразм	19.500	13.921	71,4
Андижон	5.000	3.475	69,5
Наманган	4.000	1.671	41,8
Сурхондарё	6.800	2.544	34,7
Сирдарё	13.970	4.821	34,5
Самарқанд	2.300	673	29,3
Фарғона	3.000	875	29,2
Тошкент	20.300	5.496	27,1
ҚҚ АССР	54.000	14.579	27,0
Республика бўйича:	128.870	48.055	37,3

АНГРЕН МЎЙНАСИ

Облиқ қишлоғининг ёнгинасида сим тўрдан ясалган дарвозага кўзингиз тушади. Дарвоза пештоқига «Ангрен ҳайвонот хўжалиги» деб ёзиб қўйилган. 42 гектар майдонга жойлашган бу хўжаликда 200 дан ортиқ ишчи ва хизматчилар Ангрен мўйнасининг истиқболи учун жон куйдириб меҳнат қилмоқдалар.

Ангрен ҳайвонот хўжалиги 1965 йилда ташкил қилинган бўлиб ўша йили Иттифоқимизнинг Бирюлинск, Солтиковск, Вентекилек ва Киров ҳайвонот хўжаликларидан 2100 бош шимол норкаси келтириб боқила бошланди. Аввалига шимол шароитига мослашган бу ҳайвонларни Ўзбекистонга келтириб кўпайтириш устида қаттиқ тортишувлар бўлиб ўтди. Кўпгина мутахассислар шимол норкаларини Ўзбекистон иқлимига мослаштириб бўлмайди, иссиқ об-ҳаво мўйнанинг сифатига салбий таъсир қилади, оқибатда зарар кўриб, меҳнатимиз зое кетади, деб туриб олишди. Шунга қарамай кўпчилик мутахассислар бу фойдали ҳайвонни Ўзбекистоннинг Ангрен воҳаси шароитига мослаштиришни илмий тажриба сифатида синаб кўришга қарор қилишди.

Чумчуқ сўйса ҳам қассоб сўйсин, деган гап бор халқимизда. Буни қарангки, саккизинчи беш йиллик бошида 3800 бош норкаси бўлган Ангрен ҳайвонот хўжалиги раҳбарларининг ташкилотчилиги ва талабчанлиги, ишни тўғри ташкил қилганлиги туфайли норкалар сони 1970 йилга келиб 35 минг бошга етказилди. Беш йилликда ҳайвонлар сони 10 баравар ошди. Шунинг билан бирга тайёрланадиган мўйналар таннархини пасайтиришда ҳам анча илгарилаб кетилди. Агарда 1966 йили 2300 дона мўйна тайёрланиб, ҳар бир дона мўйнанинг таннархи 50 сўм 8 тийинни ташкил қилган бўлса, 1970 йилда тайёрланган 23.930 дона мўйнанинг ҳар бир донаси 33 сўм 97 тийинга тўғри келди.

Хўжалик коллективининг хизматлари бошқа жиҳатдан ҳам таҳсинга сазовордир. Шимол норкаларини Ўзбекистоннинг иссиқ иқлимига мослаштиришда уларнинг хизматлари бениҳоядир. Норкани ҳайвонлар «оқ суяги» деб бекорга айтишмайди. Чунки ўз ўзига жуда катта ва доимий эътибор талаб қилади. Ангрен ҳайвонот хўжалигининг директори Н. Измайлов, бош зоотехник А. Колбанов, ветеринария врачи Н. Колбанова, бош инженер В. Ким ва тажрибакор норка боқувчилар М. Носирова, В. Баукараева, М. Шаповалова, Н. Шнейдер, Л. Раҳимова ва коллективнинг бошқа ўнлаб аъзолари ўз зиммаларидаги шарафли вазифани моҳирона бажармоқдалар.

Ангрен ҳайвонот хўжалигининг коллективи янги беш йилликда норка хўжалигини янада ривожлантиришга бел боғлаган. Бу йил ўн минг беш юз бош наслдор норка ажратиб қолдирилди. Шундан давлатга 25 минг дона аъло сифатли мўйна етказиб бериш мўлжалланмоқда. Буни устама нарх билан баҳолаганда 1 миллион 500 минг сўмни ташкил қилади. Тўққизинчи беш йилликнинг охирига бориб наслдор норкалар подаси 13 мингга, умумий сонини эса 50 минг бошга етказиш учун курашилмоқда.

Маълумки, норка мўйнаси жаҳон бозорида мўйналар султони саналади. Шуни ҳисобга олганда халқ хўжалиги учун ниҳоят зарурати бўлган норка хўжалигини янада кўпайтириш мумкин бўлмасмикин? Республикамизда бундай имкониятдан тўла фойдаланиляпти деб бўлмайди. Чунки «Ўзбекбирлашув»нинг барча область матлубот жамиятлари ҳузурида норка хўжаликлари ташкил этса бўлади. Ангрен ҳайвонот хўжалиги эса улар учун тажриба-намуна мактаби вазифасини ўтай олади. Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институти олимлари ҳам республикада норка хўжалигини ривожлантириш мақсадида Ангрен ҳайвонот хўжалиги иши билан яқиндан танишсалар, илмий ва амалий алоқалар ўрнатсалар фойдадан холи бўлмасди.

А. УБАЙДУЛЛАЕВ.

Сергей Тимофеевич КОНЕНКОВ

Совет бадиий маданияти оғир, унутилмас жудоликка учради — давримизнинг атоқли ҳайкалтароши, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР халқ рассоми, СССР тасвирий санъат академиясининг ҳақиқий аъзоси, Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофотларининг лауреати Сергей Тимофеевич Коненков 98 ёшида вафот этди.

У 1874 йил 11 июлда Смоленск яқинида туғилди. Зўр истеъдоди, меҳнатсеварлиги, кучли характери туфайли деҳқон оиласидан чиққан йигит Москва рассомчилик, ҳайкалтарошлик ва меъморчилик билим юртида, ҳамда Петербург тасвирий санъат академиясида маҳорат сирларини муваффақиятли равишда ўрганди. С. Т. Коненковнинг дастлабки асарлари сайёр рассомлар уюшмаси кўргазмаларида намойиш қилинди. У ўз ижодида ҳамиша чинакам халқ ҳаётидан илҳом олар, Ватанининг энг яхши фарзандларининг революцион муддаоларидан баҳра олар эди. С. Т. Коненков 1905 йилги биринчи рус революциясининг бевосита қатнашчиси бўлди ва ўз ижодида революция қаҳрамон курашчиларининг образларини гавдалантирди.

С. Т. Коненков Улуғ Октябрь социалистик революциясини инсоннинг орзиқиб кутилган озодлиги деб, халқ янги турмушининг бошланиши деб кутиб олди ва ёрқин, жозибали образларда ўзининг ҳис-туйғуларини ифодалади. Владимир Ильич Ленин билан бўлган учрашувлар, Лениннинг монументал пропаганда планини амалга оширишда иштирок этиш ҳайкалтарошга жуда катта таъсир қилди. У революциянинг халок бўлган қаҳрамонларига Қизил майдонда қўйилган ёдгорликнинг эсдалик лавҳасини яратди. 1918 йилда шу лавҳани очиш маросимида В. И. Ленин нутқ сўзлади.

Устоз ҳайкалтарошнинг бутун ижодида халқ қаҳрамони, курашчи революционер, кучли ва гўзал инсон образини кўрамиз. У яратган жуда кўп асарлар орасида «Жанговар ишчи Иван Чуркин», «Тош кесувчи», «Атеист», «Степан Разин», «Грек ватанпарвари», «Никос Белояннис» ва бошқалар алоҳида ўрин олади. С. Т. Коненков В. И. Ленин образига қайта-қайта мурожаат қилди, доҳийнинг бир неча портретини ишлади.

У рус ва жаҳон маданиятининг атоқли арбобларидан Суқрот, Пушкин, Толстой, Достаевский, Горький, Павлов, Маяковскийнинг жуда кўп портретларида бунёдкорлик меҳнатининг улуғворлигини, идеалларнинг олижаноблигини, маънавий ҳаётнинг бойлиги ва мураккаблигини тасвирлади. Давримизнинг улуғвор ғояларидан илҳомланган санъаткорнинг кучи ва донишмандлигини жуда яхши очиб берадиган «автопортрет» ҳам шу туркумга таркибий равишда киради.

Чуқур психологик портретларда ҳам, халқ эртаги ва қаҳрамонномасига бағишланган асарларда ҳам, умумлашма монументал образларда ҳам ҳайкалтарошнинг буюк таланти ёрқин намоён бўлди. С. Т. Коненковнинг кўп қиррали фаолияти социалистик реализм санъати принципларининг ёрқин мужассамидир.

С. Т. Коненков санъатнинг буюк жонкуяри эди, у неча ўн йиллар давомида ўз умрининг охирги кунларигача санъатга садоқат ва илҳом билан хизмат қилиб келди. С. Т. Коненков ҳозирги замон билан ҳамда рус ва жаҳон реалистик санъатининг энг яхши анъаналари билан узвий равишда боғланган, ижоди туфайли миллион-миллион совет кишиларининг зўр таҳсинига, ҳурмати ва муҳаббатига сазовор бўлди.

Сергей Тимофеевич Коненковнинг номи миннатдор халқ хотирасида абадий сақланиб қолади.

Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, В. В. Щербицкий, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, В. П. Мжаванадзе, Ш. Р. Рашидов, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Е. А. Фурцева, В. Ф. Шауро, А. А. Епишев, Е. М. Тяжельников, Н. В. Томский, М. К. Аникушин, П. И. Бондаренко, Е. В. Вучетич, А. М. Грицай, С. И. Дудник, Т. Э. Залькалнс, Б. В. Иогансон, Г. А. Ионубонис, В. С. Кеменов, Л. Е. Кербель, А. П. Кибальников, Е. А. Кибрик, И. К. Клименко, Г. М. Коржев, П. Н. Крилов, Н. А. Кузнецов, Л. А. Кулиджанов, М. В. Куприянов, В. Ф. Кухарский, С. В. Михалков, В. М. Орешников, Г. М. Орлов, Ю. И. Пименов, А. А. Пластов, Н. А. Пономарев, Б. И. Пророков, Ф. П. Решетников, В. Ф. Риндин, М. С. Сарьян, Н. А. Соколов, П. М. Сисоев, Г. А. Тимошин, З. П. Туманова, К. А. Федин, Т. Н. Хренников, В. Е. Цигаль, Д. А. Шмаринов.

Ажаб савдолар

БАРМОҚ ТИШЛАБ ҚОЛИШДИ...

Жарқўрғон районидаги Нурали Боймуродов номли колхоз ҳаммомида 40 ёшлар чамасидаги бир киши у ёқ-бу ёқни супуриб-сидириб, ётиб-туриб юрарди. Кейинчалик бу киши бир боласи билан хотинини ҳам олиб келиб, шу ерда истиқомат қила бошлади. Дастлабки вақтларда у ўзини қўй оғзидан чўп олмаган ғариб-мусофир, фалакнинг гардиши билан Самарқанддай шаҳри азимдан Сурхондарёга келган одам қилиб кўрсатиб юрди.

— Исми-шарифингиз нима? — сўради бир куни ҳаммом мудири номаълум кишидан, — Сўраганнинг айби йўқ. Билиб қўйсак ёмон бўлмайди.

— Фамилиям Раҳимов, отим Владимир, отамнинг оти Ибрагим. Чўлқувар бўлиб келаётиб йўлда ҳужжатларимни ўғирлатиб қўйдим. Чўнтакда пул ҳам қолмаган экан. Қаерга боришни билмай довдираб юрганимда бир одам шу ерга бошлаб келди. Энди, иш-пиш топилгунча иссиқ жойингиздан қувламасангиз бўлгани.

Мудирнинг «мусофир»га раҳми келди. «Майли ҳужжатларингиз топилиб, ишга жойлашгунингизча чойхона-ошхонани супуриб-сидириб, қарашиб турарсиз», — деди унга. Маккорга ҳам кераги шу эди. Айни муддао бўлди. У келган чойхўр-ошхўрларнинг пинжига кириб, ҳаммани илон бўлиб авради. «Ғариб»га раҳми келган кишилар 3 сўм, 5 сўм ташлаб ҳам кета бошладилар. Бора-бора мўмингина бу киши қилиқ чиқара бошлади. Ҳар куни кечаси «оқ»дан қиттай-қиттай отадиган, хотин-боласини хўрлайдиган бўлди.

Бу доғули-айёрнинг кирдикорларидан сира хабари бўлмаган район маҳаллий саноат комбинати бошлиғи Абдишукур Сатторов унинг қармоғига илинди. Турар-жойи аниқ бўлмаган, ҳеч ерда ишламайдиган, «ит ётиш, мирза туриш» билан кун кечириб юрган Владимир Раҳимов саноат комбинати тикув цехининг бошлиғи этиб тайинланди. Бетайин одам қисқа вақт ичида 9 минг 116 сўмлик турли хил қимматбаҳо товарларни ўзлаштирди. Навбатдаги ревизияда камомат аниқлангач, район ички ишлар бўлимининг ОБХСС бошлиғига хабар қилишга мажбур бўлишди. У ердаги ҳотамтойлар: «Ишлайверсин, ойлигидан ундириб оларсизлар», — деб ишни ёпиб қўйиша қолди.

Бундай «ҳиммат»дан керилиб кетган Владимир Раҳимов бир кун кечаси 26-қурилиш тресги ОРСига қарашли «Ветерок» магазинини тешиб, 1336 сўмлик молини олди-да ғойиб бўлди. Кўп қидиришлар натижасида айёр тулки тумшуғидан илинди ва судланиб 6 йилга озодликдан маҳрум этилди.

Хўш, маккор жиноятчи-ку қилмишига яраша жазо олди. Аммо, жамоатчилик бир нарсага ҳайрон: жиноятчиликни амалга оширишда кўр-кўрона кўмаклашган, уни қучоқ очиб кутиб олган, ҳотамтойлик қилиб ишга жойлаштирган район маҳаллий саноат комбинатининг бошлиғи А. Сатторов ва жиноятчини ўз вақтида қўлга тушириш ишига бефарқ қараган ОБХСС ходимлари елка қисиб, бармоқ тишлаб қолишаверармикин, ёки уларнинг ҳам мушугини «пишт» дейдиганлар топилармикан?!

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚИЛМИШИГА ЯРАША

Бу савдо корхонасида қисқа муддатда 40 дан ортиқ чайқовчи қўлга тушди. Аммо, шундай текинхўрлар орасида магазин ходимлари борлиги кишини ҳайратлантиради.

Фактларга мурожаат қилайлик. Магазиндаги спорт товарлар бўлимининг сотувчиси Галина Киселева бойишга ҳаракат қилди. Ён қўшниси хотин-қизлар сумкасини сотаётган эди. Ҳар биттаси ўн сўмдан. Бундай сумкани ҳар қандай аёл жон деб олади. Галина шу фикрни ҳаёлидан ўтказди-да, дарҳол иккита сумка олиб, йигирма сўм тўлади.

— Сотасизми? — дарров харидор ҳам топила қолди.

— Сотаман. Йигирма сўм.

— Иккаласими?

— Йўқ, биттаси.

— Инсоф қилинг. Ўттиз олти сўм пулим бор.

— Майли, ола қолинг...

Шу пайт Киселёва қандай қилиб милиция қўлига тушганини билмай қолди.

Хотин-қизлар пальтоси бўлимининг катта сотувчиси Эда Ким чайқовчиликнинг бошқа йўлини топди. Бўлимга ҳар бири 54 сўмдан плашч келди. Мавсумбоп эмасми. Ҳар бир плашчни 60 сўмдан пуллаётганда қўлга тушди. Шу магазин сотувчиси Марғуба Зиёева учта комбинацияни 45 сўмга пуллади. Ўрик-ўрикдан ранг олади, деганларидек фаррош Салима Умарова 10 метр дарпардани 63 сўмдан, лифтчи Люда Ожогова эса 42 сўмлик молни 46 сўмдан пуллади.

Яқинда Эда Ким, Галина Киселёва иши халқ судида кўрилади, қолган жиноятчилар эса ўртоқлик суди олдида жавоб беришади.

Бу воқеа Тошкент шаҳридаги энг йирик савдо кошонаси — Тошкент Марказий универсал магазинида рўй бергани жуда ачинарли бир ҳолдир.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

54 Улуғ Октябрь шарафига

УШБУ суратлар — Хоразм воҳасидан. Хоразм деҳқонлари пахта ва шолидан мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Гурлан районидаги «Коммунизм» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Эшимбет Собиров бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам ҳосилдорликда донг таратишяпти. Улар гектаридан 70 центнердан шоли ўриб-йиғиб олиш учун курашмоқдалар. Чапда Э. Собиров шолизорда, ўнгда — шу колхознинг кўпминг килограммчиси Розия Абдуллаева. У бу йил 15 минг килограмм пахта теришга аҳд қилган. Шу кунларда хирмонга 200 килограммдан ошириб «оқ олтин» тўкяпти. Пастдаги суратда эса Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли колхоз механик-ҳайдовчиси Қуронбой Ҳайитбоев, (чапдан) агроном Ботир Ҳакимов, механизатор Қодир Ҳайитбоев агрегатларда териладиган пахтани кўздан кечирмоқдалар.

Г. Муҳамедов фотолари.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Таниқли француз физиклари Париж университетининг профессори Эдмунд Грио билан доктор Маргарита Банси-Грио Ўзбекистонда бир ҳафта меҳмон бўлдилар. СССР Фанлар академиясининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган француз олимлари республикамизнинг олимлари билан учрашдилар, Тошкент, Самарқанд, Бухоронинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. Профессор Р. Э. Грио Тошкентдан жўнаб кетиш олдидан ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни айтди:

— Ўзбекистонда қаттиқ жисм физикасига доир жиддий ва катта ишлар олиб борилмоқда. Биз Москва, Ленинград олимлари билан қалин ҳамкорлик қилиб турибмиз. Энди бўлса тошкентлик физиклар билан ҳам алоқаларни мустаҳкамлашдан манфаатдор бўлиб қолдик.

* * *

Ўзбекистонда химия соҳасидаги тадқиқотлар кенг қулоч ёйган, ушбу республика олимлари эришган натижалар уларнинг чет эллик ҳамкасбларида катта қизиқиш уйғотади — Словакия Фанлар академияси (Братислава) полимерлар институтининг илмий ходими Франтишек Сеч шундай хулосага келди. Чехословакиялик олим Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг химия институти билан Тошкент политехника институтида олиб борилаётган илмий изланишлар билан танишди.

Меҳмон ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда айтдики, унинг фикрига кўра, ўзбек олимларининг ишлари республика саноатининг эҳтиёжлари билан чамбарчас боғланган ва эришилган натижаларнинг жорий этилиши индустрияни янада ривожлантиришга катта туртки бўлади. У Ўзбекистонда фаннинг тез ривожланганлигига ҳам эътибор берган. Франтишек Сеч сафарим фойдали бўлди ва Чехословакия билан Ўзбекистон олимларининг алоқаларини мустаҳкамлашга имкон берди, деди.

ТУРЛИ МАМЛАКАТЛАРДА

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ЯНГИ ПАРТИЯ МАКТАБИ

◆ ГАВАНА. Бу ерда янги партия мактаби очилди. Бу мактаб энг муносиб коммунистлардан партия ходимлари тайёрлайди.

Мактаб ўқиш программасига марксизм-ленинизм классикларининг асарларини ўрганиш билан бирга умумий таълим фанлари, шунингдек ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш курси киритилди.

Вилоят комитетининг биринчи секретари Куба Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Хосе Мачадо Вентура мактабнинг очилиш маросимида сўзга чиқиб, ўқувчиларни мактаб программасини муваффақиятли ўзлаштириш учун бутун кучларини сарфлашга чақирди.

ЖИНОЯТЛАР ҚОРАЛАНДИ

◆ ХАНОЙ. Американинг Вьетнамдаги жиноятларини текширувчи комиссия баёнот эълон қилди. ВИАнинг хабар беришича, шу баёнотда Америка империалистлари ҳамда уларнинг Сайгондаги малайларининг Вьетнам халқига қарши қилаётган ваҳшиёна ҳаракатлари қораланади.

Баёнотда жумладан Уминь районида (Меконг дельтасида) Америка-Сайгон қўшинлари «аҳолини тинчитиш» баҳонаси билан Жанубий Вьетнамда 1970 йил декабрь ойидан 1971 йил сентябргача ўтказган жазо операциялари давомида тинч аҳолидан 4 мингдан ортиқ киши ўлдирилганлиги айтилади.

Комиссия АҚШ авиацияси кейинги вақтларда ВДРга қарши жиноий ҳаракатларни кучайтириб юборганлигини таъкидлайди. Америка авиациясининг қуролсизлантирилган зонадан шимолдаги районни бомбардимон қилганлиги натижасида тинч аҳоли орасида ўлган кишилар кўп.

ХАЛҚАРО ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

◆ ЖАЗОИР. Нефть ва газни разведка қилиш ҳамда ундан фойдаланиш масалаларига бағишланган биринчи халқаро конференция Жазоир пойтахтида ўз ишини тамомлади.

Конференция ишида ўн етти мамлакатнинг вакиллари, шу жумладан СССР нефть саноати министрининг ўринбосари Д. А. Такоев, шунингдек ЖХДР нефть саноатининг маъсул ходимлари, Жазоирда ишлаётган совет олимлари ва нефтчи инженерлар қатнашдилар.

Конференция иштирокчилари ЖХДРда нефть ва газ конлари геологияси ва геофизикасига доир ҳамда шу конлардан фойдаланиш ҳақидаги бир қанча масалаларни муҳокама қилдилар.

ВДР. Ханойдаги 10-тикув фабрикаси пойтахтнинг энг илғор корхоналаридан биридир. Биринчи тикув цехи 4 йилданбуён мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Суратда: «Социалистик меҳнат коллективи» деган шарафли ном эгалари — биринчи тикув цехининг чеварлари.

ВИА-ТАСС фотоси.

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

АДЕН, 12 октябрь. (ТАСС). Яман Халқ Демократик Республикасининг бош министри Али Носир Муҳаммад Москвада ва Совет Иттифоқининг бошқа шаҳарларида ЯХДР ҳукумат делегацияси самимий кутиб олинганлиги ва меҳмондўстлик учун Совет Иттифоқи халқига ва ҳукуматига сидқидилдан миннатдорчилик изҳор қилди.

Али Носир Муҳаммад шу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида сўзга чиқиб, демократик Яман олдида турган проблемаларни ҳал этишда СССРнинг бераётган ёрдамини миннатдорчилик билан таъкидлаб ўтди.

УРУШГА ҚАРШИ ҲАРАКАТ КУЧАЙМОҚДА

ВАШИНГТОН, 12 октябрь. (ТАСС). Қўшма Штатларда урушга қарши ҳаракат янада зўр куч билан авж олди.

Вьетнамдаги уруш тўғрисидаги масала ҳукуматнинг уни хас-пўшлаб ўтиш йўлидаги ҳамма уринишларига қарамай кун тартибидаги кескин масала бўлиб турибди, деди АҚШ конгресси вакиллар палатасининг аъзоси Б. Розенталь. У Никсоннинг Вьетнамда олиб бораётган сиёсатига қарши норозилик юзасидан 13 октябрда ва 6 ноябрда оммавий намойишлар ўтказилишини қўллабқувватлади.

Бундан ташқари «тинчлик учун курашчилар миллий коалицияси» 26 октябрда мамлакатнинг 16 та энг катта шаҳарларида урушга қарши юриш ва митинглар ўтказмоқчи.

ЖАЗОИР. Мамлакатда Жазоир ер ости бойликларини қайта ишловчи кўплаб йирик корхоналар қурилмоқда. Арзеф шаҳридаги нефть-химия комбинати ана шулардан биридир. Суратда: комбинат қурилишида.

Ю. ЗИНИН фотоси. (АПН).

ФАН ОЛАМИДА

ЕР ВА ОЙДАГИ ЗИЛЗИЛА

Ойдаги вулканизмни кашф қилганлиги учун яқинда Халқаро астронавтика федерациясининг олтин медали билан мукофотланган ленинградлик астроном профессор Н. А. Козирев эълон қилган янги асарида Ер билан Ер табиий йўлдошининг ички геологик ҳаракати бир-бирига боғланган, деб исбот қилади. Масалан, ердаги кўпгина зилзилалар бўлган вақт Ой зилзиласи ва Ой вулқонларининг отилиши пайти билан ғоят аниқ мос келади.

Фанга маълум бўлган Ойдаги ҳамма вулқон отилишларини статистик анализ қилиш натижасида Н. А. Козирев космосда кичик ҳайратда қоладиган «жўр зилзила» мавжуддир ,деган фикрга келди (Ердан қараганда Ойдаги вулқон отилишлари баъзи кратерларнинг ичида тўқ қизил доғ тусида кўринади. Энг катта вулқон отилишлари ҳатто қуролланмаган кўз билан ҳам кўринган. Бу ҳақда қадимги хроникалар билан ҳужжатларда маълумотлар сақланган).

Статистика табиий йўлдошимиз Ерга яқинлашиб келган перигейда Ойнинг вулқон активлиги бирданига зўрайиб кетишини кўрсатди. Шундай пайтларда, дейди профессор Козирев, Ернинг тортиш кучи таъсири (ер океанларидаги сув кўтарилишига ўхшаш) Ойнинг қаттиқ қобиғи остидаги суюқ магмада ҳам улкан кўтарилишлар вужудга келтирмоғи керак. Ойнинг кўзга кўринадиган томони юзи бир яримикки метр эгилиши мумкин. Шунда ичкариликдаги ёриқлар ҳамда вулқоннинг оғзи, албатта, кенгайиб, Ой магмасининг отилиши рўй беради.

Н. А. Козирев Пульково обсерваториясида ўтказган кузатишларидан бирида, Ойдаги Аристарх кратерида қизил доғ кўриб қолди. Бу доғ Японияда бўлган кучли ер ости силкинишидан бир неча соат олдин пайдо бўлганди. Япониядаги ўша зилзила арафасида Ер бағрида айни шу катта массаларнинг группаланиши Ой вулқони «оғзини очиб юборган механизм» вазифасини адо этиши эҳтимолдан холи эмас.

Н. КОНСТАНТИНОВ, ТАСС мухбири.

Ленинград.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ. **Ўзбек тилида: 18.00** — «Қизил галстук». 18.35 — Ахборот. 18.50 — Бутуниттифоқ олий ўқув юртлари конференцияси. 19.10 — Ахборот. 19.30 — Халқ талантлари. ИСКАНДАР ҚАЛАНДАРОВ. 20.00 — МОСКВА. 20.10 — **Заречьенлик куёвлар** (кинокомедия). 20.55 — **Футбол: СССР — ШИМОЛИЙ ИРЛАНДИЯ.** 23.30 — Музикали учрашувлар. 24.00 — **Хоккей: «ДИНАМО»** (Москва) — ЦСКА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.35 — МОСКВА. 17.40 — Табиат қўриқчилари. 18.05 — Мультфильм. 18.35 — Енисей меридиани. 19.00 — Концерт. 19.50 — Киножурнал. 20.00 — ТОШКЕНТ. 21.00 — Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги журнали саҳифаларида. 21.15 — Машҳур созандалар. **Ван Клиберн.** 21.55 — **Тинчлик бўлмайди** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 19.40 — Фильм-концерт. 20.00 — **Оталар ва болалар** (фильм-спектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 13/Х да **Боғчасарой фонтани.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 13/Х да **Ўғирланган умр.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 13/Х да **Паранжи сирлари,** 14/Х **Кумуш тўй.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ИВАН РУБАН** раҳбарлигидаги ўргатилган ёввойи ҳайвонлар иштирокида **МОСКВА ДАВЛАТ ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.**

КИНО

Шельменко-деншчик — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК», «МОСКВА» (тоқ соатларда).

Қалъа жавоб берди — «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Ўн икки стул (2 серия) — ҲАМЗА номли (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 9 да), «КУКЧА» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8.45 минутда).

Тилсиз дўстлар — «ЎЗБЕКИСТОН 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 11, 3, кеч 7 яримда).

Ёшлар — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда).

Изма-из (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Ҳамроз (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12 ярим, 5, кеч 9 да).

Севиш тақиқланади (кундуз соат 11, 1, 3, 4 ярим, кеч 6, 7 ярим ва 9 да), **Майерлинг** (кундуз соат 12, 2 ярим, 5 ва кеч 8 да): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

КОММУНИСТЛАР АНЖУМАНИГА

Польшанинг шаҳар ва қишлоқларида катта воқеа — Польша Бирлашган ишчи партиясининг VI съезди яқинлашаётгани сезилиб турибди.

Силезия — республика саноатининг юраги. Шахтёрлар ва металлурглар, қурувчилар ва темир йўлчилар — ўлка меҳнаткашларининг ҳаммаҳаммаси ҳозирги кунда 6 декабрда бошланадиган партия анжумани директиваларини қунт билан ўрганмоқдалар. Ишлаб чиқариш коллективлари съезд шарафига олган мажбуриятларини муваффақиятли адо этмоқдалар. Кўпчилик коллективлар бу мажбуриятни қайта кўриб чиқиб, янги оширилган мажбуриятлар олишяпти.

Яқинда мен мамлакатда энг йирик ҳисобланган В. И. Ленин номидаги шахтада бўлдим.

— Коллективимиз, — деди корхона директори Юлиус Гроньский, — планга қўшимча равишда 25 минг тонна кўмир қазиб олишни белгилаб қўйди. Мусобақа ҳар бир участкада кўмир қазиш ва уни юклашда меҳнат унумдорлигини оширишнинг аввал фойдаланилмаган резервларини ишга солиш имконини бермоқда.

Шахтада яқинда умумий йиғилиш бўлиб ўтди. Унда кончилар янги мажбуриятлар олишди. Бригада бошлиғи Павел Харук «Съезд очилиши кунигача пландан ташқари яна камида бир ярим минг тонна кўмир топширишга ваъда берамиз». Ёшлар социалистик меҳнат бригадасининг раҳбари Юзеф Фирлей: «Биз кўмир таннархини пасайтиришга қарор қилдик. Бундан ташқари қўшимча 2 минг тонна ёқилғи бермоқчимиз». Бригада бошлиғи Станислав Хмелевский: «Янги ҳавзада ишларни бошлаб юбориш учун уч ой ичида 2350 метрли штрекни тугаллаш мажбуриятини оламиз». Людвик Пизех съездга тайёргарлик ишларига шахта инженер ва техникларининг қўшаётган ҳиссалари ҳақида ҳикоя қилиб берди. Улар икки комплекс механизациялашган қурилма учун техник ҳужжатларни тайёрлаш, машина ва ускуналарнинг ер ости паркидан самарали фойдаланишга эришиш, илғор тажрибаларни бригадаларда ёйишга қарор қилдилар.

В. И. Ленин номидаги шахта ишчиларидан кейин съездолди меҳнат вахтасига Котовицкий воеводлигининг бошқа корхоналари ҳам қўшилишди. «Батори» заводининг металлурглари ҳам оширилган мажбуриятлар олишди. Улар йил охиригача қўшимча равишда 1200 тонна пўлат, 100 тонна пўлат мослама, 210 тонна тунука — жами 16 миллион злотихлик буюм тайёрлашга аҳд қилишди. Заверцдаги механик-ускуналар заводининг ишчилари эса пландан ташқари ўнлаб токарлик ва фрезерлик станоклари, миллион злотихлик қуйма ва бошқа маҳсулотлар тайёрлашга сўз бердилар.

Юзеф ЯНИК,
поляк журналисти.
(АПН).

ТИНЧЛИК ПРОГРАММАСИ

(БОШ АССАМБЛЕЯ СЕССИЯСИДАН РЕПОРТАЖ)

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXVI сессияси одатдагидек ибодат қилиш, дуо ўқиш ва ўй ўйлаш дақиқаси билан бошланди. Ассамблея мажлислари ўтказиладиган зарҳалзангори зал гумбазлари остида тантанали сокинлик чўккан бир пайтда олис Вьетнамнинг жафокаш ери портлашлар зарбидан ларзага келди. Америка ҳарбийлари энг катта халқаро анжуман иши бошланганлигини ўзига хос тарзда нишонлади. 250 та бомбардимончи самолёт шу куни Вьетнам Демократик Республикаси территориясини саккиз соат давомида бомбардимон қилиб турди.

Қўшма Штатларнинг ўз хоҳиш-иродасини мустақил давлатга зўрлаб қабул қилдириш йўлидаги уринишининг бу жирканч намойиши БМТ Уставига асос қилиб олинган давлатларнинг тенг ҳуқуқлилиги, суверенитетини ҳурматлаш ва территориал дахлсизлиги принципларига мутлақо зиддир. Агрессорларнинг қаҳрамон Вьетнам халқига қарши қилган навбатдаги жинояти Ассамблея делегатларидан кўпчилигини ғазаблантирди. Ер куррасида тинчлик ва хавфсизликни таъминлашда БМТнинг ролини ошириш вазифаси нақадар актуал эканлигини бу нарса яна бир марта яққол кўрсатди.

Шунинг учун ҳам Совет делегациясининг бошлиғи ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг нутқи ва Совет ҳукумати номидан у киритган таклифлар дарҳол Ассамблея қатнашчиларининг эътиборини ўзига тортди. Польша Халқ Республикаси ташқи ишлар министри Ендриховскийнинг таъкидлаб ўтганидек, Совет таклифлари КПСС XXIV съезди ўртага қўйган амалий тинчлик программасининг янги конкрет ифодаси бўлди. Бу таклифларда, деди Польша делегациясининг бошлиғи, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ва жаҳон сиёсатидаги ижобий жараёнларни жадаллаштириш учун Бирлашган Миллатлар фойдаланиши мумкин ва лозим бўлган тамомила реал имкониятларни кўрсатиб турибди.

Уч ҳафта давом этадиган умумий, сиёсий мунозара давомида қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференциясини чақириш тўғрисидаги Совет таклифига асосий эътибор берилади. Эрон ташқи ишлар министри Халатварий Совет Иттифоқининг ана шу муҳим ташаббусини ўз ҳукумати номидан қўллаб-қувватлаб, ялпи ва тўла қуролсизлантириш мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади, деб таъкидлади. Миср Араб Республикасининг вакили Маҳмуд Амир Совет таклифлари тинчлик тўғрисидаги зўр ғамхўрлик тақозоси билан ўртага қўйилганлигини алоҳида уқтириб ўтди.

Бразилия ташқи ишлар министри Барбоза Ассамблея минбарида туриб бундай деди: қуролсизланиш бўлмаса, мустаҳкам тинчлик ҳам, ривожланаётган мамлакатларнинг иқтисодий мустақиллиги ҳам бўлмайди. Бу мамлакатлар ўз экономикасини тиклаб олмоқ учун муҳтож бўлган катта-катта маблағлар бемаъни қуролланиш пойгасига исроф қилинмоқда. НАТО мамлакатларининг ўзи кейинги йигирма йил ичида ҳарбий мақсадларга бир триллион доллардан ортиқ пул сарфладилар. Бу эса ривожланаётган жамики мамлакатларнинг бутун бир йиллик миллий даромадидан анча кўпдир.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг зўр бериб сарфлаган куч-ғайратлари туфайли қуролланиш пойгасини жиловлаш йўлида дастлабки қадамлар қўйилди. Умумий сиёсий мунозараларда сўзга чиқаётган нотиқларнинг кўпчилиги атмосферада, космик фазода ва сув остида ядро қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисидаги шартномани, ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномани, оммавий қирғин қуролини космосда ҳамда денгиз ва океанларнинг тубида жойлаштириш тақиқланганлигини ижобий баҳоламоқда. Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ядро қуролини тасодифий ёки рухсатсиз қўлланишнинг олдини олиш чораларини кўриш тўғрисидаги Совет—Америка битими ва СССР—АҚШ бевосита алоқа йўлини такомиллаштириш тўғрисидаги битим имзоланганлиги сессияда зўр мамнуният билан кутиб олинди.

30 сентябрь куни Женевада иш кўраётган Қуролсизланиш Комитети бактериология қуролини тақиқлаш ва йўқ қилиб ташлаш тўғрисидаги конвенсия лойиҳасини муваффақиятли равишда тугал ишлаб чиқди. Бу ҳужжат ва комитетнинг доклади Бош Ассамблея муҳокамасига ҳавола қилинди. Сессия минбаридан сўзга чиқаётган делегатлар бу шартнома лойиҳасини Ассамблеянинг тасдиқлаши қуролланиш пойгасини чеклаш соҳасидагина эмас, ҳақиқий қуролсизланиш соҳасида ҳам муҳим амалий қадам бўлади, деб таъкидламоқдалар. Чунки бунда гап оммавий қирғин қуролининг конкрет турини батамом тугатиш тўғрисида бораётир. Шу муносабат билан кўпгина делегатлар ана шу йўлдан навбатдаги қадамни қўйиш — химия қуролини ҳам тақиқлаш ва тугатишга эришиш зарур, деган даъватни таъкидламоқдалар.

Тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ишида Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг зўр бериб қилаётган ғайрат-ҳаракатлари Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги кўпгина мамлакатлар учун илҳомбахш намуна бўлиб хизмат қилади. Совет делегациясининг яхши истакларини изҳор қилувчи резолюцияларни қабул қилиш билангина чекланмасдан, уларни конкрет амалий чоралар билан мустаҳкамлаш, БМТ Уставига мувофиқ БМТга бериб қўйилган ҳамма имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланиш зарур, деган даъвати Ассамблеяда ижобий баҳоланди.

Кўпгина мамлакатларнинг вакиллари Исроил агрессорларини жиловлаб қўйишни, уларни жаҳон афкор оммасини ҳурмат қилишган ва БМТ қарорларини бажаришга мажбур қилишни талаб этмоқдалар.

Исроил ташқи ишлар министри Эбаннинг нутқи араб мамлакатлари делегацияларини жуда ғазаблантирди. Унинг нутқи Исроил мазкур резолюцияни бажаришдан ҳали ҳам бош тортаётганлигини кўрсатди.

XXV юбилей сессиясида Совет Иттифоқининг ташаббуси билан қабул қилинган халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги БМТ декларациясининг бажарилиши тўғрисидаги масаланинг сессияда муҳокама қилиниши БМТ Устави томонидан бу ташкилот олдига қўйилган вазифаларни бажаришда БМТнинг таъсирчанлигини оширишга хизмат қилиши керак. Ассамблея ишида мустамлака мамлакатлар ва халқларга мустақиллик бериш тўғрисида ўн йилдан кўпроқ вақт муқаддам бизнинг мамлакатимизнинг ташаббуси билан қабул қилинган декларациянинг бажарилиши тўғрисидаги масалага ҳам кўп эътибор берилмоқда. Бу ишда шак-шубҳасиз муваффақиятларга эришилди. Шу сессиянинг ўзида яна учта давлат БМТ аъзолигига қабул қилинди. Ҳозир Бош Ассамблея мажлиси ўтаётган бино ёнида 130 мустақил мамлакатнинг байроғи ҳилпираб турибди. Бу — бундан 26 йил муқаддам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти туғилганидан салкам икки ярим баравар кўпдир. Лекин ҳали ҳам катта-катта территориялар мустамлака ва ирқий зулм кишанлари остида турибди. Шунинг учун ҳам Африка, Осиё ва Латин Америкаси мамлакатлари вакилларининг БМТ қабул қилган тарихий декларациянинг сўзсиз бажарилишини талаб қилаётган овози шу қадар баралла янграмоқда.

БМТ Бош Ассамблеясининг XXVI сессияси кун тартибида яна бир талай муҳим масалалар бор. Эҳтимол, бу масалаларнинг ҳаммасини ҳам шу сессияда ҳал этишга улгириб бўлмас. Энг муҳими шуки, делегатлар орасида ҳатто энг яхши декларация ёки резолюция қабул қилишнинг ўзи кифоя эмас, унинг амалга оширилиши учун ҳамма чораларни кўриш асосий вазифадир деган ишонч тобора кучайиб бормоқда.

Г. ШИШКИН,
(ТАСС махсус мухбири).
Нью-Йорк.

АХБОРОТ

ЯНГИЛИКЛАР

ЛАТЕКСДАН КОНСЕРВА ҚОПҚОҚ

Ширин шарбат меваларни хонаки усулда шиша банкаларга консервалаб олиш осонлашадиган бўлди. Уй бекаларининг бундай юмушига латексдан тайёрланадиган янги консерва қопқоқ ёрдамлашади. Москвадаги резина ва латекс буюмлари илмий тадқиқот институтида яратилган қопқоқ фойдаланишга қулай. Латекс шиша банкалар оғзини зич беркитиши билан консерваларнинг узоқ вақт бузилмаслигини таъминлайди. Металл қопқоқлардан бир галгина фойдаланилса, янгиси бир неча бор фойдаланишга ярайди. Латексдан ясалган қопқоқларни кўплаб ишлаб чиқариш кўзда тутиляпти.

ПАЙВАНДЛАНГАН ҒИШТЛАР

Ғиштларни ҳам пайвандлаб бўлар эканми, дерсиз. Москвалик инженерлар В. Антропов билан Е. Поляков деворларнинг шўр босиши олдини олиш ҳамда қайта тиклаш ишларининг янги усулини таклиф қилишди. Энди рубероид ўрнини чарборунд қатлами эгаллайдиган бўлди. Бунинг учун девор тешикчасига чарборунд ўзаги ўрнатилади ва 380 чўғланишли электр токи берилади. Натижада 1400-1600 даражагача қизиб чўққа айланган ўзак-стержен ғиштларни пайвандлай бошлайди. Механизм ёрдамида ўзан девор бўйлаб ҳаракатга келтирилганда, пайвандланган ғиштлар орасида нам ўтмас қатлам вужудга келади. Соатига 3 метр жойдаги ғиштларни пайвандловчи бу механизмни атиги икки киши бошқара олади.

ДЎСТЛИК МИНОРАСИ

Бир қарашда улкан минорани эслатувчи бундай электр узатувчи мачта сокин Дунай дарёси соҳилида қад кўтармоқда. СССР—Болгария электр узатиш линиясидаги бу мачтанинг баландлиги 118 метр бўлади. Унинг пойдеворига 440 куб метр бетон ётқизилиб, 160 та тирган ёрдамида тикланади. Худди шундай мачта дарёнинг ўнг соҳилига ҳам қурилгач, кемалар қатнови хавфхатарсиз бўлади. Дўстлик минораси қурилиши поёнига етказилгач, Болгария энергетика системаси «Тинчлик» электр ҳалқаси билан боғланади.

ЎТ БИЛАН ОЛИШУВ

Воқеа ярим кечада юз берди. Сержант Қодирбек Саидов билан оддий аскар Маринжон Алиев ўз қисмларига қайтаётиб вокзалга келишди. Бу ердаги йўллардан бирида ўткинчи поездга тиркалиши керак бўлган пассажир вагони турарди. Жангчилар вагон ичидан чиқаётган ғалати бир ёруғликни кўриб сергакланишди. Тикилиб қарашса, пағапаға тутун чиқаётир, демак, у ерга ўт тушган. Тамбурдан кириладиган эшик ёпиқ эди. Шунинг учун сержант деразани синдириб тутун билан тўлган вагонга кирди: пассажирлар донг қотиб ухлаб ётишган экан. Солдатлар кишиларни уйғотишди. Саидов 10 та болани ўтдан олиб чиқди. Тез орада ҳамма пассажирлар хавф-хатардан холи бўлишди. Шундан кейин жангчилар ўтни бостириб, ўт ўчирувчиларни чақиришди.

Сержант Қ. Саидов билан оддий аскар М. Алиев армияда иккинчи йил хизмат қилишяпти. Қисм қўмондонлиги уларнинг фидокорона ҳаракатини юқори баҳолади.

Майор В. БИРЮКОВ.
(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ
1971 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

АСПИРАНТУРАГА ҚЎШИМЧА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиш учун: алгебра ва сонлар назарияси, материаллар қаршилиги ва қурилиш механикаси, амалий геометрия ва инженерлик графикаси.

Аризалар — 15 октябргача қабул қилинади.

Қабул қоидалари ҳамма олий ўқув юртлари учун умумий.

Ариза ҳужжатлар билан бирга: Тошкент Л-45, Оборонная кўчаси, 1-уйга юборилсин.

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари (профессорлар ёки доцентлар);

миллий группаларда рус тили, рус тилшунослиги ва методика, олигофренопедагогика;

кафедра доцентлари: педагогика, умумий физика, назарий физика, рус ва чет эл адабиёти, чизмачилик, физик география, расм ва наққошлик.

кафедра катта ўқитувчилари: КПСС тарихи, психология, чет эл тиллари, умумий физика, умумий тилшунослик, янги ва энг янги тарих, табиатшунослик методикаси дирижёрлик ва хор ашула;

кафедра ўқитувчилари: жисмоний тарбия, жамиятшунослик ва тарих таълими методикаси.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Педагогика кўчаси, 103-уй.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334155 Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333253. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22 09.